

15. prosince 2016

První držitelé medaile
Za zásluhy o rozvoj
kvality vzdělávání

OSLAVY ČTVRTSTOLETÍ ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ Z VÝROČNÍ ZPRÁVY ČŠI 2015/2016 | VÝSLEDKY
MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ PISA 2015 A TIMSS 2015 - JAK DOPADLI ČEŠTÍ
ŽÁCI? | PŘEDSTAVUJEME ŘEDITELE KRAJSKÝCH INSPEKTORÁTŮ ČŠI

Úvodní slovo ústředního školního inspektora

Vážené dámy, vážení pánové,

v letošním roce si Česká školní inspekce připomíná čtvrtstoletí od svého vzniku. Přestože historie školní inspekce je samozřejmě delší a sahá až do dob Marie Terezie, myslím, že většinu z nás zajímá spíše současnost. Od počátku devadesátých let se Česká školní inspekce významně proměnila a já věřím, že současné nastavení České školní inspekce jako národní autority pro hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání a jako úřadu, který chce školám a školským zařízením také pomáhat k úspěchu, je správným pojetím náplně naší práce.

Již od roku 2013 se snažíme při komplexní inspekční činnosti, kterou ve stanoveném cyklu projdou všechna školská zařízení a všechny školy zapsané ve školském rejstříku, výrazně zmenšovat význam formálních kontrol ve prospěch hodnocení pedagogických procesů, tedy toho, co

je ve škole z pohledu kvality vzdělávání tím důležitým. Česká školní inspekce tak školám a školským zařízením i vzdělávací soustavě jako celku poskytuje komplexní zpětnou vazbu o podmínkách, průběhu i výsledcích vzdělávání, včetně nejrůznějších doporučení a námětů, které mohou posloužit při nastavování efektivnějších vzdělávacích politik i při neustálém zvyšování kvality vzdělávání všech dětí, žáků a studentů v konkrétních školách a školských zařízeních.

Tímto způsobem je koncipován také nejdůležitější analytický dokument, který Česká školní inspekce v těchto dnech zveřejňuje a kterým je její výroční zpráva za školní rok 2015/2016. Ta přináší řadu důležitých, komplexních a dobře využitelných informací týkajících se kvality a efektivity vzdělávání. Naše zjištění obsahují synergické výpovědi založené na informacích z různých typů

inspekční činnosti, včetně národního zjišťování výsledků vzdělávání nebo mezinárodních šetření. Součástí jsou také konkrétní doporučení, která směřují jak ke školám a školským zařízením, tak k jejich zřizovatelům a samozřejmě i k řízení vzdělávací soustavy. S obsahem výroční zprávy se můžete seznámit na našich webových stránkách.

Aktuální vydání Informačního bulletinu České školní inspekce je posledním v tomto kalendářním roce. Děkuji vám všem za korektní spolupráci v roce 2016, přeji vám hezké Vánoce a vše dobré v roce 2017.

Pour Féliciter
2017

Slavnostní setkání u příležitosti „Čtvrtstoletí České školní inspekce“

Ve čtvrtek 8. prosince 2016 uspořádal Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu ČR spolu s Českou školní inspekcí slavnostní setkání u příležitosti čtvrtstoletí působení tohoto úřadu jakožto národní autority v oblasti hodnocení a kontroly kvality a efektivity počátečního vzdělávání v České republice.

PhDr. Ondřej Andrys, MAE
náměstek ústředního školního inspektora

Mezi více než sto hosty nechyběli např. 1. místopředsedkyně Senátu Parlamentu ČR **Mgr. Miluše Horská**, předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu Parlamentu ČR **PhDr. Zdeněk Papoušek**, předseda Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR **prof. RNDr. Jiří Zlatuška, CSc.**, předseda Podvýboru pro předškolní a základní školství Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR **Mgr. Petr Kořenek**, europoslankyně a místopředsedkyně Výboru pro kulturu a vzdělávání Evropského parlamentu **Ing. Michaela Šojdřová**, státní tajemník v Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy **PhDr. Jindřich Fryč**, náměstci ministryně školství, mládeže a tělovýchovy **RNDr. Zuzana Matušková**, **Mgr. Jaroslav Fidrmuc** a **Mgr. Václav Pícl**, ředitelka Národního ústavu pro vzdělávání **PhDr. Helena Úlovcová**, ředitelka Národního institutu pro další vzdělávání **Mgr. et Mgr. Helena**

Zleva: Dag Hrubý, Milan Pol, Olga Hofmannová, Mons. Jan Graubner, Zdeněk Papoušek a Miluše Horská.

Zleva: předseda školského výboru Poslanecké sněmovny PČR Jiří Zlatuška, exministr školství Dalibor Štys a státní tajemník v MŠMT Jindřich Fryč.

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal.

Zleva: náměstci ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Zuzana Matušková a Jaroslav Fidrmuc.

Plitzová, ředitelka Národního pedagogického muzea a knihovny Jana Amose Komenského **PhDr. Markéta Pánková**, někdejší ministři školství, mládeže a tělovýchovy **prof. RNDr. Dalibor Štys, CSc.** a **Ing. Ivan Pilip**, bývalé ústřední školní inspektorky a bývalí ústřední školní inspektoři, zástupci nejrůznějších veřejných institucí, školských asociací, akademické sféry a samozřejmě vedoucí představitelé a další pracovníci České školní inspekce.

Zleva: exministr školství Ivan Pilip a náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Václav Pícl.

Zleva: Marie Kalábová a František Šulc, bývalí ústřední školní inspektoři.

Součástí slavnostního setkání, které se uskutečnilo v Hlavním sále Senátu Parlamentu ČR, bylo také předávání **medailí Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání**, které byly uděleny čtyřem významným osobnostem.

Medaile Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání.

Slavnostní setkání zahájil předseda senátního Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Zdeněk Papoušek. Po státní hymně následovaly slavnostní projevy ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala, který připomněl historii školní inspekce i současné nastavení úřadu, jeho vizi a přístupy k problematice hodnocení kvality ve vzdělávání, a státního tajemníka v Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy Jindřicha Fryče, který ocenil proměnu České školní inspekce a poděkoval jejím pracovníkům za velké množství velmi kvalitně odváděné práce. Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal rovněž poděkoval za dlouholetou a záslužnou práci pro Českou školní inspekci současným více než čtyřiceti zaměstnancům, kteří v organizaci působí 20 a více let a z nichž většina byla slavnostnímu setkání přítomna.

Ústřední školní inspektor děkuje dlouholetým zaměstnancům ČŠI za jejich záslužnou práci pro organizaci.

Po úvodních projevech došlo k předávání historicky prvních medailí Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání. Ty obdrželi olomoucký arcibiskup a moravský metropolita **Mons. Jan Graubner**, který se významně zasloužil o obnovu církevního školství po roce 1989

a o zvyšování jeho kvality, dlouholetá pedagožka, ředitelka střední školy, jedna ze zakladatelů novodobé České školní inspekce a v letech 2005–2013 ústřední školní inspektorka **Mgr. Olga Hofmannová**, dále dlouholetý středoškolský pedagog, erudovaný matematik a jedna z největších osobností českého gymnaziálního vzdělávání **RNDr. Dag Hrubý** a také děkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, přední český odborník v oblasti pedagogiky, **prof. PhDr. Milan Pol, CSc.**

Ústřední školní inspektor předává medaili Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání Mons. Janu Graubnerovi.

Medaili Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání si přichází převzít i Olga Hofmannová.

V rámci slavnostního setkání několikrát vystoupil také **Dětský pěvecký sbor Českého rozhlasu** pod vedením sbormistryně Věry Hrdinkové a za klavírního doprovodu Ludmily Čermákové. ◀

Medailonky prvních držitelů medaile Za zásluhy o rozvoj kvality vzdělávání

Mons. Jan Bosco Graubner

Narozen v Brně, vyrůstal ve Strážnici, kde vystudoval Střední všeobecně vzdělávací školu, v roce 1973 byl vysvěcen na římskokatolického kněze, službu konal v Gottwaldově, Valašských Kloboukách, Vizovicích, Provodově a Horní Lhotě. V roce 1990 přijal biskupské svěcení a roku 1992 byl ustanoven 14. olomouckým arcibiskupem a moravským metropolitou. Otec arcibiskup Jan se mimo jiné výrazně zasloužil o obnovu církevního školství v Československu a později České republice, založil nebo obnovil činnost řady církevních škol, jako je Cyrilometodějské gymnázium v Prostějově, Vyšší odborná škola sociální CARITAS v Olomouci nebo Stojanovo gymnázium na Velehradě. ◀

Mgr. Olga Hofmannová

Po absolvování Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy nastoupila jako učitelka matematiky a fyziky na ZŠ v Praze, poté pedagogicky působila na SOU ve Vsetíně a Valašském Meziříčí a od roku 1995 byla ředitelkou tamní Střední uměleckoprůmyslové školy sklářské a SOU sklářského. Stála u zrodu novodobé České školní inspekce na počátku 90. let, více než 20 let se významně podílela na hodnocení a rozvoji kvality vzdělávání i na formování vzdělávacích politik České republiky a výrazně přispěla k pozitivní proměně České školní in-

spekce po roce 2005, kdy až do roku 2013 působila ve funkci ústřední školní inspektorky. ◀

RNDr. Dag Hrubý

Jedna z největších osobností gymnaziálního vzdělávání v ČR, vynikající český matematik, středoškolský a vysokoškolský pedagog, autor mnoha učebních textů a publikací, po celou dobu existence Asociace ředitelů gymnázií ČR člen její republikové rady, dlouholetý učitel a ředitel Gymnázia Jevíčko. Ve své pedagogické praxi již několik desetiletí ukazuje, že je možné nadchnout žáky pro matematiku i fyziku. Významně přispěl také ke vzdělávání pedagogů, dlouhodobě pracoval s nadanými žáky a podílel se také na tvorbě vzdělávacích politik ČR. ◀

prof. PhDr. Milan Pol, CSc.

Narozen ve Velkém Meziříčí, absolvent Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykovy univerzity), od roku 2000 docent a od roku 2009 profesor v oboru pedagogika, dlouholetý ředitel Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a současný děkan této fakulty. Přední český odborník v oblasti pedagogiky, autor velkého množství knih a odborných článků, šéfredaktor časopisu Studia pedagogica. ◀

Ústřední školní inspektoři a inspektorky v letech 1991–2016

- PaedDr. Vilibald Knob (1. 9. 1991 – 31. 1. 1992)
- Ing. František Šulc (1. 2. 1992 – 2. 11. 1993)
- Mgr. Petr Roupec (3. 11. 1993 – 4. 9. 1996)
- Mgr. Vladimír Valeš (5. 9. 1996 – 4. 9. 1998)
- Mgr. Miroslav Hanzelka (4. 9. 1998 – 30. 6. 1999)
- Ing. Marie Kalábová (1. 7. 1999 – 30. 6. 2004)
- Ing. Zdeněk Vrhel (28. 6. 2004 – 31. 5. 2005)
- Mgr. Olga Hofmannová (1. 6. 2005 – 8. 8. 2013)
- Mgr. Tomáš Zatloukal (od 7. 8. 2013, zároveň vedoucí služebního úřadu dle zákona o státní službě)

Česká školní inspekce informuje o aktuálním stavu kvality v počátečním vzdělávání

Česká školní inspekce v posledních měsících roku 2016 zveřejnila mnoho zpráv, které mají potenciál poskytnout podstatné informace o stavu našeho regionálního školství. Nejde jen o pouhá zjištění, ale v řadě případů také o návrhy doporučení. Tato doporučení se mohou stát inspirací pro všechny aktéry vzdělávací politiky, od úrovně Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, přes zřizovatele na krajské i místní úrovni, až po ředitele škol a školských zařízení.

Mgr. Tomáš Zatloukal
ústřední školní inspektor

Nejdůležitějším dokumentem, který poskytuje komplexní informace o kvalitě a efektivitě počátečního vzdělávání v ČR, je aktuální výroční zpráva za školní rok 2015/2016. V letošním vydání došlo k určitým změnám, které text celkově zpřehledňují. Doporučení jsou formulována tak, aby oddělovala tzv. systémová doporučení od těch, která mohou aktivně využít pro zkvalitnění své práce přímo školy. Nově je přidána kapitola *Naplňování Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020*, která komentuje míru naplňování indikátorů, jež jsou přílohou tohoto strategického dokumentu.

Výroční zpráva obsahuje řadu pozitivních zjištění. Na prvním místě je třeba zmínit, že **český vzdělávací systém se vyznačuje dobrou dostupností škol**. Daří se udržet i menší školy v obcích. Navíc se ukazuje, že zejména v předškolním a základním vzdělávání jsou výsledky podle velikosti obce, ve které škola působí, srovnatelné. To prakticky znamená, že se rodiče nemusí obávat posílat své děti do místních škol.

Zvyšuje se kvalita materiálně technického vybavení ve školách, i když cenou, kterou za to školy platí, je zvýšená zátěž při přípravě a realizaci nejrůznějších projektových aktivit, jako jsou například projekty ESF.

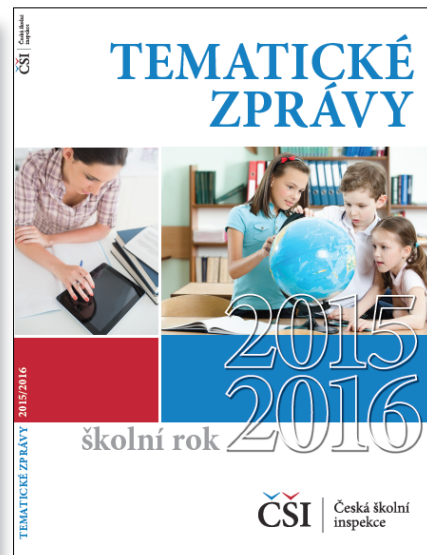
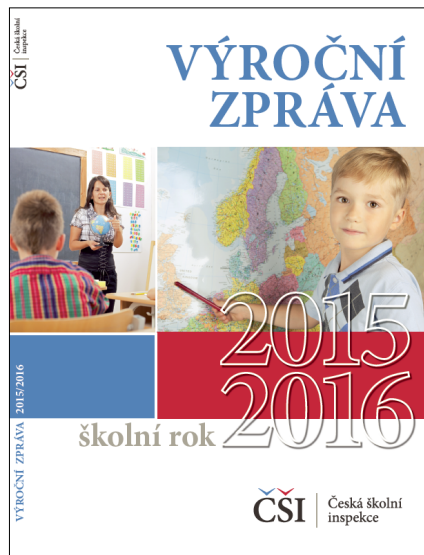
K pozitivním závěrům, které je možno učinit na základě inspekčních

a dalších zjištění získaných v uplynulém období, patří určité fakt, že se **zvýšuje kvalita vzdělávání na prvních stupních základních škol**. Z hospitací je možné vysledovat, že na prvním stupni ZŠ se více než kde jinde používají aktivizující metody práce a vzdělávání je stále více individualizováno.

Ve středních i základních školách se zejména díky realizaci projektů ESF dařilo v uplynulém školním roce rozvíjet aktivity zaměřené na mobilitu a zahraniční spolupráci.

Začíná se více mluvit o **uplatňování formativního hodnocení a sebehodnocení**, i když v této oblasti, stejně tak jako v oblasti pedagogické diagnostiky a účinném poskytování podpurných opatření jak pro žáky nadané, tak i pro žáky se speciální-

mi vzdělávacími potřebami, jsme ve většině škol stále na začátku. V tomto ohledu nezůstává Česká školní inspekce stranou, ale spolupracuje i se sekci řízení operačních programů MŠMT při koncipování výzev, které by měly školám v těchto oblastech pomoci. Na další zvyšování kvality práce škol bude mít nepochybně vliv i další zvyšování kvality práce České školní inspekce při realizaci komplexní inspekční činnosti a také tematických zjišťování. **V nadcházejícím období se budeme soustředit na další umenšování formálnosti kontrol a naopak na poskytování formativní zpětné vazby školám.** Formativní hodnocení a sebehodnocení má velký potenciál v zaměření se na úspěch každého dítěte, žáka, studenta, ale i pedagogických pracovníků.

Zásadní pro pozitivní posun je kvalitní a široce dostupná nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ta se však může stát limitním faktorem, zejména v některých krajích. Je proto žádoucí postupně budovat systém metodické podpory pro ředitele i učitele v takové podobě, která bude využitelná ve školách s nejrůznějšími podmínkami. Česká školní inspekce doporučuje zaměřit se na úrovni systému na aktivity uvnitř škol. Propojování vzdělávacích obsahů, společné plánování výuky i společná reflexe mají značný potenciál v pedagogickém rozvoji každé školy.

Varovným signálem, zejména pro systémovou úroveň, je **nárůst počtu učitelů v nejstarších věkových kohortách a zároveň nedostatečný příliv mladých**. K udržení nebo dokonce k dalšímu zvyšování kvality práce škol je nutné motivovat ke studiu na fakultách vzdělávajících učitele perspektivní a šikovné uchazeče a zároveň přijímat taková opatření, která mladé učitele v systému udrží.

Potenciál mateřských škol je v individualizaci přístupu k dětem významně limitován aktuálním počtem dětí na jednu učitelku ve třídě. V situaci, kdy děti přicházejí do školky nedostatečně připravené v oblasti sebeobsluhy a zároveň s nerozvinutými komunikačními dovednostmi, se učitelky mateřských škol ocitají v situaci, která jim může bránit jak ve využívání stále se modernizujících učebních pomůcek a didaktické techniky, tak zejména inovativních metod práce.

Náročnější podmínky, jako je střídání učitelů, „obtížný věk žáků“ nebo širší i hloubka kurikula, vedou k narůstajícím rozdílům mezi podmínkami práce na prvním stupni základních škol a na vyšších stupních. Rozdílné podmínky a s nimi spojená ochota i možnosti učitelů využívat rozmanitější metody a formy práce vedou ke snižující se motivovanosti žáků a v případě těch nestudijně za-

měřených také ke stále více se rozvíjejícím nůžkám vzhledem k výsledkům vzdělávání.

Vysloveně **alarmující jsou výsledky vzdělávání v prvních ročnících nematuritních oborů středních škol**, jak naznačuje jednak národní šetření, jednak mezinárodní šetření PISA 2015. **Nízká úroveň výsledků v testech čtenářské a matematické gramotnosti** navozuje otázku, kdy a v jaké míře si žáci 1. ročníku středních škol chybějící dovednosti doplní, vezmeme-li v úvahu fakt, že jejich další středoškolské vzdělávání bude orientováno spíše prakticky.

Navíc je **důležité zaměřit se na vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými kraji**. Opakovaně se na nejnižších příčkách drží kraje Karlovarský a Ústecký. V Ústeckém kraji dokonce každý desátý žák ani nedokončí základní školní docházku. Zároveň tam však existuje také nedostatečná kapacita pro kvalitní profesionální rozvoj učitelů uvnitř škol. Česká školní inspekce tedy doporučuje vytvořit i motivační systém pro nasměrování většího podílu evropských dotací právě do těchto oblastí a postupné posilování kapacit jak v systémovém segmentu, tak na úrovni zřizovatelů škol a školských zařízení.

Při hospitační činnosti v organizacích pro zájmové vzdělávání se ukázalo, že se zvyšuje podíl netradičních

forem a metod práce a také úzká spolupráce vychovatelů školních družin s vyučujícími. **Je potřeba pracovat na dalším propojování zájmového a formálního vzdělávání** například i tím, že školní vzdělávací programy se budou pro školu a například družinu vzájemně propojovat a více doplňovat. **Zlepšení vyžaduje také oblast práce se žáky nadanými a talentovanými**. V průběhu vzdělávání nejsou činnosti dostatečně diferencované, chybí aktivity podporující rozvíjení osobnosti všech účastníků a nenabízí uplatnění pro ty šikovnější z nich.

Česká školní inspekce připravila aktuální výroční zprávu s přesvědčením, že bude užitečným kompendiem informací pro všechny, kterým záleží na kvalitě a efektivitě vzdělávání dětí, žáků a studentů a že její obsah přispěje k tvorbě efektivních vzdělávacích politik založených na datech z přímé pedagogické praxe. Z toho důvodu je také Česká školní inspekce připravena spolupracovat s MŠMT, jeho přímo řízenými organizacemi, vzdělávacími institucemi a dalšími partnery při rozpracování a implementaci předložených doporučení. ◀

Výroční zpráva je ke stažení na webových stránkách České školní inspekce ([-zde-](#)).

STALO SE

Ústřední školní inspektor na kongresových dnech výchovných poradců

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal se ve čtvrtek **22. září 2016** zúčastnil kulatého stolu zaměřeného na společné vzdělávání, který se konal v rámci širěji koncipovaných akcí pro výchovné po-

radce. Ve svém vystoupení ústřední školní inspektor okomentoval pohled České školní inspekce na společné vzdělávání, představil oblasti, na něž se v rámci sledování a hodnocení implementace

společného vzdělávání Česká školní inspekce zaměřuje a zodpověděl dotazy účastníků zaměřené na praktické otázky společného vzdělávání v českých školách. ◀

Ústřední školní inspektor jednal s veřejnou ochránkyní práv

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a jeho náměstek Ondřej Andrys se ve středu **12. října 2016** sešli na ústředí České školní inspekce s veřejnou ochránkyní práv Annou Šabatovou na pravidelném každoročním bilančním jednání. Jednání se dále za Kancelář veřejného ochránce práv zúčastnily také právničky Lucie Obrovská a Veronika Bazalová z oddělení rovného zacházení.

Předmětem jednání bylo zhodnocení spolupráce mezi Českou školní inspekcí a Kanceláří veřejného ochránce práv ve školním roce 2015/2016, s akcentem na problematiku prosazování práva na rovný přístup ke vzdělávání všech dětí, žáků a studentů. Obě strany se také vzájemně informovaly o aktuálně řešených problematikách spadajících do oblasti společného zájmu a vyměnili si své názory a postoje ke konkrétním kauzám řešeným Českou školní inspekcí a veřejnou ochránkyní práv v tématech počátečního vzdělávání.

Další pravidelné jednání, jehož realizace vyplývá z memoranda o spolupráci uzavřeného mezi Českou školní inspekcí a veřejnou ochránkyní práv, se uskuteční na počátku příštího školního roku. ◀

STALO SE

| Lze změnit vzdělávání snadno a rychle?

Institut pro politiku a společnost uspořádal dne **13. října 2016** v prostorách CoWorking Prague panelovou diskuzi, která se zabývala tím, zda je možné vzdělávání v České republice snadno a rychle proměnit. Panelisté zastoupení ústředním školním inspektorem Tomášem Zatloukalem, předsedkyní Khanovy školy Olgou Ryparovou, ředitelem společnosti SCIO Ondřejem Štefflem a projektovým manažerem Nadace Depositum Bonum Janem Strakou se pokusili podívat na reformu školství z jiné perspektivy. V debatě se její účastníci zamýšleli např. nad tím, jaké existují jednoduché, levné a snadno prosaditelné návrhy umožňující pomoci žákům a studentům k lepšímu vzdělání, jak žáky a studenty zapojovat přímo do výuky nebo jak levně a efektivně v rámci vzdělávání využívat moderní technologie. Moderátorem debaty byl Vít Macháček z think-tanku IDEA a EU Office České spořitelny. ◀

| Ústřední školní inspektor se setkal s řediteli základních uměleckých škol

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal se ve čtvrtek **13. října 2016** zúčastnil v Brně valné hromady Asociace základních uměleckých škol ČR. Ve svém vystoupení zdůraznil především dlouholetou tradici a význam základního uměleckého vzdělávání v České republice a připomněl, že hodnocení kvality a efektivity vzdělávání v základních uměleckých školách je nedílnou součástí činnosti České školní inspekce. ◀

| Ústřední školní inspektor na jednání Asociace ředitelů základních škol ČR

V pátek **14. října 2016** se v Zaječíně konala další valná hromada Asociace ředitelů základních škol ČR, na které vystoupil také ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal. Ve svém

vystoupení okomentoval např. hlavní zjištění z tematických práv, které se dotýkaly segmentu předškolního a základního vzdělávání a které byly Českou školní inspekcí vydány ve školním roce 2015/2016. ◀

| Náměstek ústředního školního inspektora diskutoval s řediteli hotelových škol

Asociace ředitelů hotelových škol uspořádala v úterý **18. října 2016** ve Zlíně další setkání svých členů. Semináře se zúčastnil také náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, který s řediteli hotelových škol diskutoval o aktuální situaci a perspektivách středního odborného vzdělávání a představil také prioritní oblasti, na které se Česká školní inspekce bude ve školním roce 2016/2017 zaměřovat. ◀

www.csicr.cz

| Česká školní inspekce bude více spolupracovat s krajskými zařízeními pro DVPP

V pondělí **31. října 2016** se ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys setkali s vedoucími pracovníky krajských zařízení pro DVPP. Cílem setkání bylo podrobněji rozebrat aktuální stav DVPP a náměty České školní inspekce k dalšímu vzdělávání pedagogů (včetně akcentu na realizaci DVPP přímo ve školách). Představeny byly také informační systémy České školní inspekce využitelné přímo školami a školskými zařízeními (zejména systém pro práci se školními vzdělávacími programy InspIS ŠVP, inspekční systém elektronického testování InspIS SET a systém pro prezentaci,

sdílení informací a tvorbu webových stránek InspIS PORTÁL) a vzdělávací programy zaměřené na pedagogický leadership (Vzdělávací lídr) a analýzu vyučovacích hodin (Lesson study), které Česká školní inspekce připravila a pilotně ověřila v rámci individuálního projektu národního Kompetence III. Všichni přítomní se v závěru setkání dohodli na další spolupráci, jejíž parametry budou ze strany vedení České školní inspekce v nejbližší době představeny také jednotlivým krajským radním zodpovědným za školství. Setkání se zúčastnili vedoucí představitelé zařízení pro DVPP ze Středočeského kraje, Plzeňského kraje, Ústeckého kraje, Jihočeského

kraje, Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje, Jihomoravského kraje, Moravskoslezského kraje a Kraje Vysočina. ◀

STALO SE

Náměstek ústředního školního inspektora na národní konferenci o BOZ ve školství

Bezpečnost a ochrana zdraví ve školství v České republice – aktuální témata 2016. Takový byl název 4. národní konference o BOZ, která se pod záštitou ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřiny Valachové konala v pondělí **31. října 2016** v prostorách Poslanecké sněmovny PČR. Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys na konferenci komentoval zjištění České školní inspekce v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním souvisejících činnostech a také vývoj úrazovosti ve školách a školských zařízeních. ◀

Česká školní inspekce na konferenci „Zástupce ředitele ve víru změn“

Třetí ročník konference s názvem *Zástupce ředitele ve víru změn* se uskutečnil v úterý **1. listopadu 2016** v prostorách Vysoké školy CEVRO Institut v Praze. Konferenci pořádalo Nakladatelství Wolters Kluwer ČR a redakce časopisu *Řízení školy*, partnerem konference byla také Česká školní inspekce. Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal ve svém vystoupení představil pohled na roli zástupce ředitele školy v minulosti a jeho proměnu směrem k současným požadavkům a nastínil také některé perspektivy přístupu k této velmi důležité pozici v budoucnu. V závěru konference pak byly vyhlášeny výsledky 3. ročníku soutěže o nejlepšího zástupce ředitele školy Zlatá karabina 2016. Cenu za mimořádný počin získaly paní Ivana Heiduková ze ZŠ T. G. Masary-

ka Bohumín – Pudlov, paní Michaela Kuthanová ze ZUŠ F. Pišingera v Trhových Svinech a paní Hana Pilařová ze ZŠ Stráž. Třetí místo v soutěži obsadila paní Jana Radostová ze ZŠ Ostrava – Poruba, druhé místo získala paní Radka Bradáčová z rakovnické MŠ V Lukách a vítězkou celé soutěže pak byla paní Marcela Javoříková ze ZŠ Mánesova v Otrokovicích. Za Českou školní inspekci se vyhlášení výsledků soutěže účastnil a cenu předával náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys. ◀

FOTO | archiv Wolters Kluwer

Ministryně školství jednala s vedoucími pracovníky České školní inspekce

V úterý **1. listopadu 2016** se na ústředí České školní inspekce uskutečnilo další setkání ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřiny Valachové, doprovázené ekonomickou náměstkyní ministryně Zuzanou Matuškovou a státním tajemníkem v MŠMT Jindřichem Fryčem, s vedoucími pracovníky České školní inspekce. Kromě ústředního školního inspektora Tomáše Zatloukala se ho zúčastnili také všichni vedoucí pracovníci úřadu včetně ředitelů krajských inspektorátů a jejich zástupců. Tématem setkání byla zejména problematika implementace školského zákona, řešení velkého objemu stížností, problematika společného vzdělávání či ústavní nebo ochranné výchovy. ◀

Zleva: náměstkyně ministryně školství Zuzana Matušková, ministryně školství Kateřina Valachová, ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a státní tajemník v MŠMT Jindřich Fryč.

FOTO | Gabriela Francová (ČŠI)

STALO SE

| Náměstek ústředního školního inspektora o společném vzdělávání

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys vystoupil v panelové diskuzi zaměřené na implementaci společného vzdělávání, která se konala ve středu **9. listopadu 2016** v rámci 6. ročníku ředitelské konference Vaše škola 2016/2017 na téma „ředitel školy na cestě společného vzdělávání“. Konferenci pořádalo nakladatelství Dr. Josef Raabe. Náměstek ústředního školního inspektora v rámci panelové diskuze představil pohled České školní inspekce na problematiku společného vzdělávání, představil oblasti, na které se Česká školní inspekce v rámci monitoringu zavádění společného vzdělávání bude zaměřovat, a komentoval také rizika, která jsou s úspěšným zvládnutím společného vzdělávání spojena (např. riziko nárůstu administrativních povinností). ◀

| Ústřední školní inspektor navštívil jednání Asociace středních pedagogických škol ČR

Ve středu **14. listopadu 2016** se v Boskovicích sešli ředitelé škol v rámci jednání valné hromady Asociace středních pedagogických škol ČR. Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal na tomto jednání představil závěry tematické inspekční činnosti zaměřené na vzdělávání žáků ve středních školách s pedagogickými obory vzdělání a diskutoval s řediteli středních pedagogických škol o přípravě budoucích učitelů mateřských škol a pedagogů v zájmovém vzdělávání, s ohledem na současné požadavky kladené na pedagogickou úroveň předškolního a zájmového vzdělávání. ◀

| Ústřední školní inspektor vystoupil na jednání Výboru pro práva dítěte

Ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal se v úterý **13. prosince 2016** zúčastnil jednání Výboru pro práva dítěte Rady vlády ČR pro lidská práva, na kterém okomentoval zjištění České školní inspekce z in-

spekční činnosti v zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a představil také parametry inspekční činnosti, kterou Česká školní inspekce v zařízeních institucionální výchovy aktuálně provádí. ◀

| Zástupci Ministerstva školství a vědy Ukrajiny se seznámili s českým vzdělávacím systémem

Náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys přijal ve středu **14. prosince 2016** zástupce ukrajinského ministerstva školství a vědy, kterým představil český vzdělávací systém s důrazem na problematiku hodnocení kvality a efektivity počátečního vzdělávání. ◀

| Česká školní inspekce ověří výsledky žáků na úrovni 5. a 9. ročníků ZŠ

V květnu 2017 provede Česká školní inspekce zjišťování výsledků žáků 5. a 9. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Zjišťování bude zaměřeno na český jazyk, matematiku, cizí jazyk a další vzdělávací oblasti pokrývající Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (např. vybrané společenskovední a přírodovědné předměty, základní gramotnosti apod.).

V každé škole, která byla zařazena do testovaného vzorku, budou zjišťovány výsledky žáků ve dvou ze tří základních předmětů (český jazyk a literatura, matematika, cizí jazyk) a v jednom doplňkovém předmětu (testu). Všechny školy, které jsou do vzorku zařazeny, již příslušné informace obdržely.

Cílem zjišťování výsledků žáků je poskytnout žákům, jejich rodičům, učitelům, ředitelům škol i státu objektivizovanou a relevantní informaci o výs-

ledcích vzdělávání. Zjišťování bude ověřovat míru dosažení vybraných očekávaných výstupů podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, získané informace budou nejen zpětnou vazbou pro žáky a jejich rodiče, ale také významným evaluačním nástrojem pro školy a zdrojem potřebných datových podkladů pro případné úpravy kurikulárních dokumentů, zejména z pohledu sledování, hodnocení a případných úprav cílů základního vzdělávání. ◀

Podpora škol a školských zařízení – web zdarma prostřednictvím InspIS PORTÁL

Jako jeden z nástrojů podpory škol a školských zařízení nabízí Česká školní inspekce k využití informační systém InspIS PORTÁL, který plní roli multifunkčního webového portálu, jenž všem subjektům zapsaným ve školském rejstříku umožňuje veřejně publikovat komplexní informace o jejich činnostech (veřejnost pak může prostřednictvím tohoto systému vyhledávat dostupné školy a školská zařízení dle zadaných parametrů a kritérií).

Bc. Kamil Melichárek
ředitel odboru ICT a hospodářské správy

Každá škola a každé školské zařízení má možnost jednoduše naplnit svůj profil (ke dni 15. prosince 2016 systém InspIS PORTÁL disponuje cca 3 700 vyplněnými profily). Noví uživatelé, kteří svůj profil dosud nenaplnili a chtějí tak učinit, naleznou potřebné informace v příslušném manuálu, který je zveřejněn na webových stránkách České školní inspekce ([zde](#)).

K dispozici je také krátké prezentační video představující systém

InspIS PORTÁL jako celek. Zhlédnout ho můžete opět na inspekčním webu ([zde](#)).

Nově je pomocí systému InspIS PORTÁL možné vytvářet, provozovat a spravovat také vlastní webovou stránku školy či školského zařízení. Prostředí, které k tomu slouží, je velmi jednoduché a může jej obsluhovat zcela běžný nebo i začínající uživatel ICT. Pomocí systému je řešen i problém tzv. webhostingu (přidělení internetové adresy webu včetně

provozu webového obsahu a jeho zálohování).

Využití informačního systému InspIS PORTÁL pro tvorbu a správu webových stránek školy či školského zařízení je zcela ZDARMA.

Manuál s návodem, jak postupovat při tvorbě webových stránek prostřednictvím systému InspIS PORTÁL, je možné prostudovat [zde](#).

V případě jakýchkoli dotazů lze využít systém InspIS HELPDESK nebo telefonní linku 800 409 999. ◀

ZŠ Ukázková

Home | O škole | Kontakty | Dokumenty | Informace pro rodiče | Fotogalerie

vyhledat ...

ANKETA

Jaký předmět vyučovaný na naší základní škole máte nejraději?

- Český jazyk (39)
- Matematika (26)
- Anglický jazyk (12)
- Německý jazyk (6)
- Informatika (12)
- Zeměpis (7)
- Dějepis (7)
- Fyzika (9)
- Chemie (39)
- Tělesná výchova (29)

14.9.2016
[Zápis do 1. ročníku pro školní rok 2017/2018](#)
Zápis do 1. ročníku pro školní rok 2017/2018 se koná ve dnech 4. a 5. dubna 2017. Do 30. dubna 2017 musí rodiče odevzdat žádost o odklad povinné školní docházky se všemi požadovanými doklady (vyjádření pedagogicko-psychologické poradny, odborného lékaře nebo klinického psychologa) [více...](#)

13.9.2016
[Třídní schůzky](#)
Ve čtvrtek 6. října 2016 se konají na naší škole třídní schůzky Unie rodičů. Od 15:30 začínají na 1. stupni a od 16:15 na 2. stupni. [více...](#)

► Zobrazit všechny články z rubriky

INFORMACE Z MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ

TIMSS 2015:
Čeští žáci v matematice a přírodovědě ještě nedosáhli úrovně výsledků TIMSS 1995

V úterý 29. listopadu 2016 byly zveřejněny výsledky mezinárodního šetření TIMSS, které ověřovalo znalosti žáků 4. ročníků ZŠ v matematice a přírodovědě. Výrazně nejlepších výsledků v matematice již tradičně dosáhli žáci východoasijských zemí. Z evropských zemí si nejlépe vedli žáci Severního Irsku a Ruska. Výsledek českých žáků 4. ročníků v matematice je nadprůměrný a jeho hodnota je 528 bodů.

PhDr. Josef Basl, Ph.D.
vedoucí oddělení mezinárodních šetření

V **matematice** byly sledovány tři oblasti učiva (čísla, geometrie, data) a tři okruhy dovedností (prokazování znalostí, používání znalostí, uvažování). Čeští žáci dosáhli relativně lepšího výsledku při řešení úloh z geometrie, v oblastech týkající se čísel a dat mají výsledek srovnatelný s výsledkem celkovým. Relativně horší výsledek měli žáci při prokazování znalostí, naopak relativně lépe si poradili s úlohami na uvažování.

Také v **přírodovědě** mají čeští žáci nadprůměrný výsledek, jeho hodnota je 534 bodů. Statisticky významně lepší výsledek než čeští žáci měli žáci jedenácti zemí, mezi které se zařadily čtyři evropské země – Rusko, Finsko, Polsko a Slovinsko, s dalšími devíti evropskými zeměmi měli češ-

tí žáci srovnatelný výsledek. Vůbec nejlépe si vedly Singapur a Korejská republika.

V **přírodovědě** byly sledovány tři oblasti učiva (živá příroda, neživá příroda, nauka o Zemi) a stejné tři okruhy dovedností jako v matematice. Čeští žáci byli relativně úspěšnější při řešení úloh z okruhu živá příroda, naopak relativně méně úspěšní v úlohách z tematických okruhů neživá příroda a nauka o Zemi. Z okruhů dovedností si vedli relativně lépe při prokazování znalostí a naopak hůře při jejich používání a v uvažování.

Do šetření zaměřeného na žáky 4. ročníku ZŠ se ČR zapojila v letech 1995, 2007, 2011 a 2015. V roce 1995 dosáhli čeští žáci velmi dobrých výsledků a byli nadprůměrní v mate-

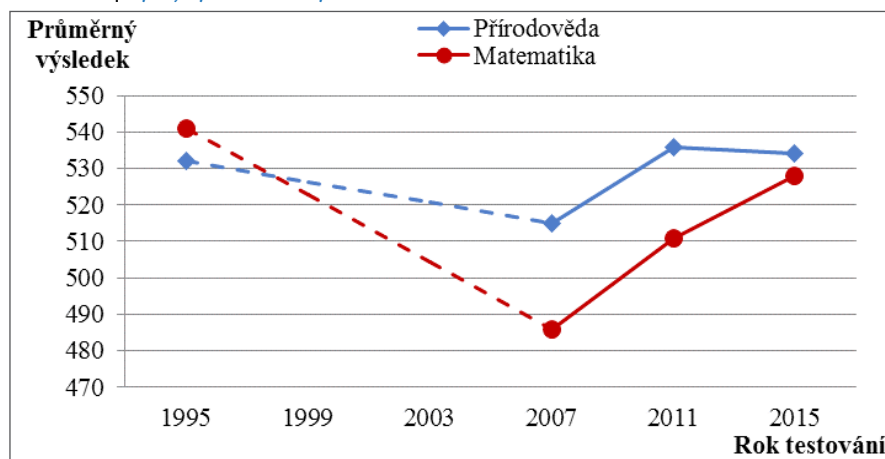
STRUČNĚ O TIMSS 2015

Na jaře roku 2015 byl realizován další cyklus mezinárodního šetření TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study). Jde o projekt Mezinárodní asociace pro hodnocení výsledků vzdělávání IEA, která působí v oblasti měření výsledků vzdělávání již více než padesát let. První zjišťování výsledků žáků v rámci projektu TIMSS se uskutečnilo v roce 1995 a pravidelně se opakuje každé čtyři roky. Hlavním cílem šetření je poskytovat tvůrcům vzdělávací politiky, učitelům a dalším odborníkům ve školství informace, které jim mohou pomoci při zvyšování úrovně vědomostí a dovedností žáků v matematice a v přírodních vědách.

Šetření TIMSS 2015 se zúčastnili žáci na úrovni 4. a 8. ročníků ZŠ z 57 zemí. V České republice se testování v rámci TIMSS týkalo pouze žáků 4. ročníků ZŠ (4. ročníky testovalo 49 zemí).

Do šetření se v ČR zapojilo 159 základních škol s více než 5 000 žáky, doplňkové dotazníky vyplňovali také rodiče testovaných žáků (zjišťováno rodinné zázemí), přibližně 350 učitelů a 159 ředitelů škol (podmínky výuky ve školách). Ověřovány byly znalosti žáků v matematice a v přírodovědě. ◀

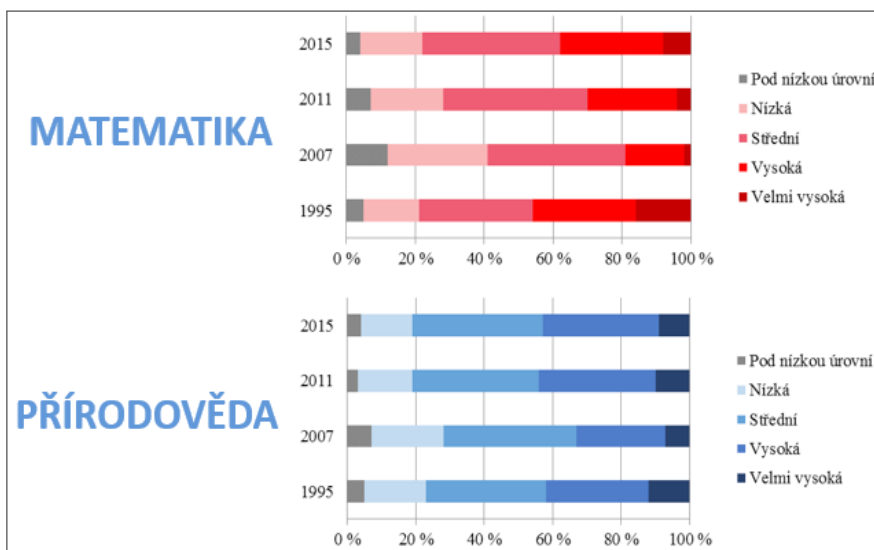
Obrázek 1 | Vývoj výsledků českých žáků

matice i v přírodovědě, v roce 2007 pak byl zaznamenán statisticky významný pokles v obou předmětech, v matematice šlo o největší zhoršení ze všech zemí. Přestože se od té doby čeští žáci jak v matematice, tak v přírodovědě statisticky významně zlepšili, zůstávají ČR spolu s Nizozemskem jedinými dvěma zeměmi, které mají v matematice průměrný výsledek horší než v roce 1995. V přírodovědě dosáhli čeští žáci v roce 2011 srovnatelného výsledku s rokem 1995 a přibližně stejnou úroveň vědomostí a dovedností prokázali také v roce 2015.

V matematice lze pozorovat největší rozdíly v podílu českých žáků s nejlepšími výsledky. Zatímco v roce 1995 dosáhlo velmi vysoké úrovně 16 % žáků a vysoké úrovně dalších 30 % žáků, v roce 2011 činilo zastoupení v obou těchto úrovních dohromady

Obrázek 2 | Zastoupení žáků ve vědomostních úrovních – vývoj od roku 1995

pouze 30 % žáků. Do roku 2015 pak došlo k navýšení podílu žáků ve velmi vysoké úrovni na 8 % a ve vysoké úrovni na 30 %. V přírodovědě jsou rozdíly menší, od roku 1995 se o něco snížil

podíl českých žáků u nízké a zvýšil u střední vědomostní úrovně. Znamená to, že za uplynulých dvacet let se snížil podíl žáků, kteří v přírodovědě dosahují nejslabších výsledků. ◀

Mezinárodní šetření jsou nedílnou součástí činností České školní inspekce

Poznatky z mezinárodních šetření v rámci činnosti České školní inspekce plní roli externího pohledu na vzdělávací systém a umožňují synergické propojování informací z národních a mezinárodních zjišťování i prezenční inspekční činnosti. Díky pravidelné účasti České republiky v mezinárodních šetřeních jsou k dispozici cenné trendové informace o vývoji výsledků a postojů.

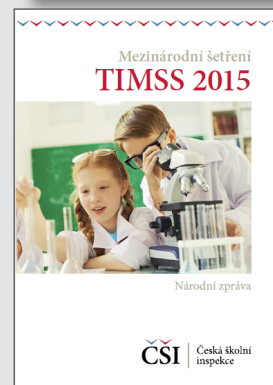
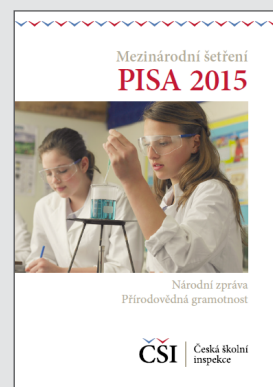
Pro zapojené školy jsou vždy připravovány tzv. školní zprávy s údaji o průměrné úspěšnosti žáků. Pro všechny školy jsou dostupné publikace s uvolněnými testovými úlohami z mezinárodních šetření, které mohou být zdrojem inspirace především pro učitele.

Na úrovni vzdělávacího systému jsou poznatky z mezinárodních

šetření využívány např. ve formě podnětů pro kurikulární úpravy a podnětů pro rozvoj počáteční přípravy učitelů a nabídky DVPP.

Při zveřejnění výsledků je v ČR vždy vydána tzv. národní zpráva, na kterou později navazují další výstupy, mezi které patří zmíněné publikace s uvolněnými úlohami a sekundární analýzy zaměřené podrobněji na určité téma. Na jaře letošního roku Česká školní inspekce analyzovala např. rozdíly mezi méně úspěšnými a velmi úspěšnými třídami a školami v rámci sekundárních analýz dat z mezinárodních šetření PIRLS, TIMSS, PISA a ICILS.

Všechny zmíněné výstupy k mezinárodním šetřením jsou dostupné na webových stránkách České školní inspekce (www.csicr.cz). ◀

INFORMACE Z MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ VÝSLEDKŮ ŽÁKŮ

PISA 2015:

Čeští žáci ve svých výsledcích stagnují, pětina z nich je v přírodovědě pod základní úrovní

V úterý 6. prosince 2016 byly zveřejněny výsledky nejnovějšího cyklu mezinárodního šetření PISA. Toto šetření ověřuje znalosti patnáctiletých žáků v přírodovědné, čtenářské a matematické gramotnosti a realizuje se v pravidelných tříletých cyklech.

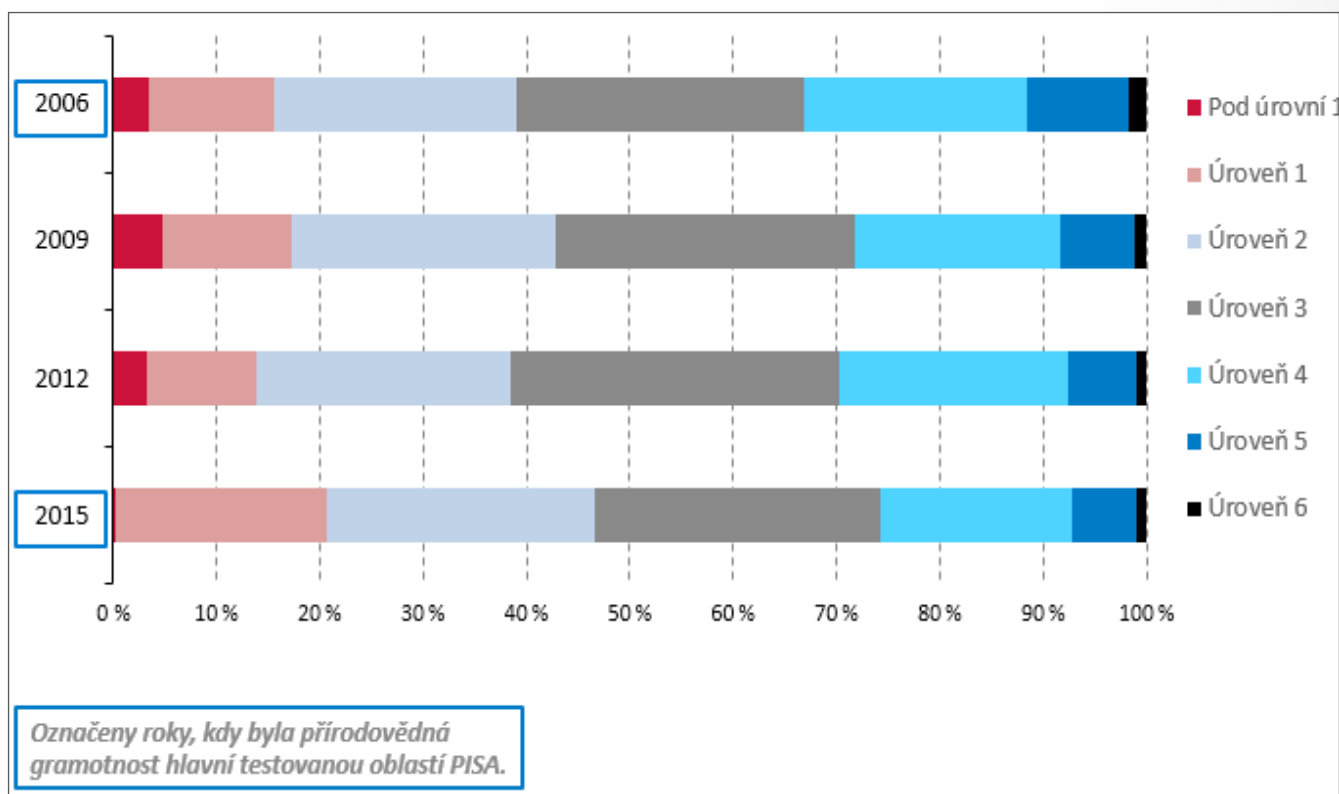
Mgr. Radek Blažek
národní manažer projektu PISA

Nejvyššího počtu bodů v testu přírodovědné gramotnosti dosáhli žáci ze Singapuru, následovaní žáky z Japonska, Estonska a Finska. Výsledek žáků z České republiky má hodnotu 493 bodů a byl v testu přírodovědné gramotnosti srovnatelný s průměrem zemí OECD a srovná-

telný s výsledkem žáků z Norska, USA, Rakouska, Francie, Švédska, Španělska, Lotyšska a Ruské federace. Česká republika se ovšem zařadila do skupiny sedmi zemí OECD, jejichž nadprůměrný výsledek z roku 2006 se za devět let statisticky významně zhoršil.

Od roku 2006 se podíl českých patnáctiletých žáků s nedostatečnou úrovní přírodovědné gramotnosti zvýšil o 5 % a podíl českých žáků ve dvou nejvyšších gramotnostních úrovních se o 4 % snížil. Pod úrovní, kterou PISA považuje za základní, je pětina českých žáků.

Obrázek 1 | Zastoupení českých žáků v přírodovědných gramotnostních úrovních mezi roky 2006 a 2015

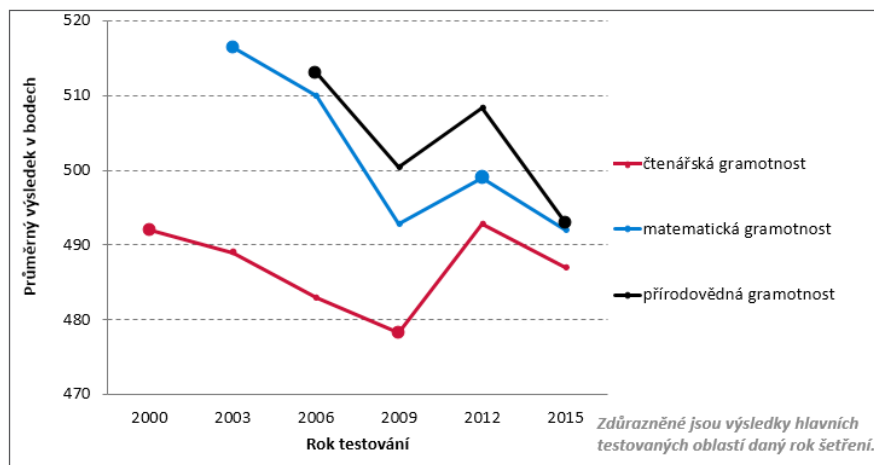

Ve vzdělávacích oblastech živé systémy, fyzikální systémy a systémy Země a vesmíru dosáhli čeští žáci oproti roku 2006 nižších výsledků ve všech sledovaných druzích škol a nevykázali ve zvládnutí přírodovědných vzdělávacích oblastí výraznějších rozdílů. Měli relativně lepší znalost obsahu přírodních věd než znalost týkající se metod a postupů přípravy přírodovědných pokusů, ověřování hypotéz, vyhodnocení výsledků. Dovednost rozpoznávat přírodovědné jevy, nabízet a hodnotit jejich vysvětlení zvládli čeští žáci lépe, ovšem hůře vyhodnocovali a navrhovali přírodovědný výzkum. Analyzovat a vyhodnocovat různé podoby dat, tvrzení a důkazů zvládali průměrně. Z výsledků šetření PISA se ukazuje, že čeští žáci se v rámci přírodovědných předmětů pouze v omezené míře setkávají s výukou zahrnující experimentování a badatelskou činnost.

Vedlejšími testovanými oblastmi PISA 2015 byly matematická a čtenářská gramotnost. Vývoj výsledků v těchto oblastech bude možné podrobněji analyzovat až po dalších cyklech PISA. Výsledky PISA 2015 nicméně ukázaly, že od posledních cyklů, ve kterých byly matematická a čtenářská gramotnost hlavními testovanými oblastmi (v roce 2012 matematická gramotnost, v roce 2009 čtenářská gramotnost), nedošlo ke statisticky významným rozdílům ve výsledcích českých žáků.

V PISA 2015 žáci z České republiky dosáhli v matematické gramotnosti výsledku 492 bodů, což je srovnatelný výsledek s průměrem zemí OECD. Srovnatelný výsledek měli žáci z Vietnamu, Ruské federace, Švédska, Austrálie, Francie, Velké Británie, Portugalska, Itálie a Islandu. V oblasti matematické gramotnosti se mezi hlavními šetřeními v roce 2003 a 2012 průměrný výsledek českých žáků statisticky významně zhoršil o 17 bodů. Mezi roky 2012 a 2015 se dále mírně zhoršil o sedm

Obrázek 2 | Změny ve výsledcích českých žáků v šetření PISA od roku 2000

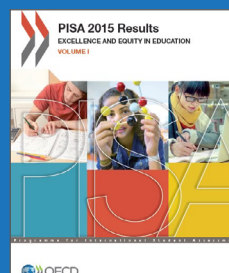
bodů, ale už statisticky nevýznamně. Česká republika zůstala stejně jako v roce 2012 na úrovni průměru zemí OECD.

V testu čtenářské gramotnosti byli v PISA 2015 čeští žáci s počtem 487 bodů mírně pod průměrem zemí OECD a dosáhli výsledků srovnatelných se žáky v Ruské federaci, Číně, Švýcarsku, Lotyšsku, Chorvatsku, Vietnamu, Rakousku, Itálii, Islandu, Lucembursku, Izraeli a Argentině.

Výsledek českých žáků lze sledovat a porovnávat mezi dvěma cykly hlavního šetření. Mezi roky 2000 a 2009 se průměrný výsledek českých žáků statisticky významně zhoršil o 13 bodů. Mezi roky 2009 a 2015 se výsledek českých žáků zlepšil o devět bodů, avšak statisticky nevýznamně. Česká republika zůstala stejně jako v roce 2009 pod průměrem zemí OECD. ◀

o mezinárodním šetření PISA 2015

Cyklus PISA 2015 byl realizován na jaře roku 2015. PISA (*Programme for International Student Assessment*) probíhá od roku 2000 ve tříletých cyklech. Mezinárodní šetření PISA je zaměřeno na tři oblasti funkční gramotnosti (**přírodovědná, matematická, čtenářská**) a v každém cyklu je **jedné z nich věnována hlavní pozornost**. V PISA 2015 byla hlavní testovanou oblastí **přírodovědná gramotnost**. Další oblastí šetření byla schopnost týmového řešení problémů, výsledky této části budou k dispozici ke konci roku 2017.

Základem projektu PISA je skupina členských zemí OECD. Spolu s nimi se do PISA zapojují i ostatní země nebo ekonomické regiony. Cyklu PISA 2015 se jich účastnilo 72. Do šetření PISA 2015 bylo v České republice zapojeno 345 škol a testováno bylo přes 6500 žáků. Doplňkového dotazníkového šetření se kromě žáků (zjišťováno rodinné zázemí a názory či postoje týkající se podmínek a průběhu vzdělávání) zúčastnili také ředitelé zapojených škol (informace o škole obecně, o postupech hodnocení, o vedení školy a pedagogů, o atmosféře ve škole) a téměř 6 000 pedagogů (zjišťovány pedagogické postupy, odborná kvalifikace a další vzdělávání, názory a postoje týkající se školy a její atmosféry). ◀

Česká školní inspekce ověřila úroveň žáků v přírodovědné, jazykové a informační gramotnosti

V termínu od 9. do 23. listopadu 2016 proběhlo v 697 středních školách výběrové zjišťování úrovně dosažené žáky 3. ročníku oborů poskytujících střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou v přírodovědné gramotnosti (231 škol), jazykové gramotnosti (239 škol) a informační gramotnosti (227 škol), a to formou elektronického testování v systému InspIS SET.

Mgr. Petr Suchomel, Dr.
vedoucí oddělení metodik a analýz

Pro každou z uvedených gramotností byl použit test v rozsahu 60 minut doplněný dotazníkem, v němž žáci poskytli vybrané kontextové informace umožňující nahlížet na výsledky například ve vztahu k činnostem, k nimž během výuky dochází. Celkem bylo vyhodnoceno přes 39 000 testů. Výsledky žáků v testech a jejich odpovědi v dotaznících doplní v průběhu prosince ještě odpovědi z dotazníků pro vybrané učitele testovaných tříd.

Ve vzorcích vybraných středních škol byly zastoupeny školy a obory různých typů tak, aby struktura vzorků byla obdobná pro jednotlivé gramotnosti, což umožňuje činit hrubá srovnání dosa-

žených výsledků jak za celé soubory škol, tak po jednotlivých skupinách studijních oborů. Předběžné souhrnné výsledky naznačují, že ve všech třech gramotnostech dosáhli žáci přibližně stejných průměrných úspěšností (63 %, 65 % a 66 % pro přírodovědnou, jazykovou a informační gramotnost), ve všech třech případech v pásmu očekávané úrovně (očekávaná úroveň je stanovena dvouřetinovou úspěšností v testu). Předmětem následných analýz bude především pohled na výsledky žáků v jednotlivých skupinách studijních oborů a snaha o identifikaci faktorů, které úspěšnost žáků v jednotlivých skupinách studijních oborů ovlivňují. Školám jsou k dispozici po-

drobné výsledkové sestavy (v elektronické podobě s možností tisku), které prezentují detailní informace o tom, v čem byli jejich žáci úspěšní a v čem jejich výsledky naopak neodpovídaly očekáváním. Každý ze žáků má v systému InspIS SET k dispozici své podrobné komentované výsledky včetně kompletního výpisu jeho testu s vyznačenými odpověďmi žáka i správným řešením úloh.

Zpracované základní výsledky zjišťování budou jako součást reportu o výsledcích školy v systému InspIS DATA dostupná inspekčním týmům České školní inspekce jako jeden z podkladů k využití při inspekční činnosti. ◀

Obrázek 1 | Ukázka jedné z použitých úloh (informační gramotnost)

Na základě následující infografiky rozhodněte, zda jsou uvedena tvrzení pravdivá (ANO), nebo nepravdivá (NE).

- Více než 30 % dětí přistupuje doma na internet z tabletu.
- Děti využívají bezpečnější (silnější) hesla ke svým účtům na sociálních sítích než jejich rodiče.
- Většina rodičů poučila své děti, jak zabezpečit elektronickou komunikaci.
- Průzkumu se zúčastnilo přes 300 dotazovaných.
- S ohledem na stáří přes 5 let je průzkum již neaktuální.
- Je uveden autor realizovaného průzkumu.
- Uvedená zjištění lze využít jako platnou obecnou charakteristiku pro děti v ČR.

DĚTI NA INTERNETU

očíma rodičů

- Z jakých zařízení děti doma přistupují na internet?
 - Společný rodinný počítač: 48%
 - Tablet: 33%
 - Smartphone: 31%
 - Vlastní počítač/notebook: 27%
- Poučili jste své děti o zabezpečení v souvislosti s elektronickou komunikací?
 - ne, vůbec: 20%
 - ano, obecně: 33%
 - ano, detailně: 47%
- Kolik času děti tráví denně na internetu?
 - <1h: 61%
 - 1-4h: 28%
 - >4h: 11%
- Víte, co vaše děti na internetu dělají?
 - ne, nevím: 19%
 - ano, vím: 81%
- Minimálně jednu sociální síť využívá 90% dětí. Jak mají s rodiči nastavena pravidla užívání?
 - žádná pravidla: 35%
 - nesdílení osobních údajů: 57%
 - nezveřejňování osobních fotografií: 37%
 - falešná jména a prezdivky: 22%
 - detaily o rodinném životě: 45%
- Míra zabezpečení silným heslem (kombinace písmen, číslic, znaků)
 - rodič: 77%
 - dítě: 50%
 - rodič: 56%
 - dítě: 42%

Průběh respondentů: N = 224
Rodiče s dětmi ve školním věku
Zdroj dat: Zákaznický průzkum UPC ČR, leden 2016
Více informací: www.upc.cz

Česká školní inspekce diskutovala s externími partnery v jednotlivých regionech

Česká školní inspekce uspořádala v uplynulých týdnech ve všech krajských městech ČR regionální informační setkání se zástupci partnerů, zřizovatelů škol a školských zařízení a externích spolupracovníků. Cílem setkání bylo seznámit účastníky jak s koncepcí a aktivitami České školní inspekce, tak i s inspekčními nástroji, metodami a postupy v oblasti hodnocení průběhu, podmínek a výsledků vzdělávání. Hosté byli také informováni o prioritách a specifických úkolech, na které inspekční a kontrolní pracovníci v letošních školním roce zaměří svou pozornost ve školách a školských zařízeních.

Mgr. Gabriela Francová

kancelář náměstkyně ústředního školního inspektora

Regionální setkání provázeli střídavě ústřední školní inspektor Tomáš Zatloukal a náměstek ústředního školního inspektora Ondřej Andrys, a to vždy spolu s příslušnými ředitelkami a řediteli krajských inspektorátů České školní inspekce. První konference se uskutečnila ve čtvrtek 13. října 2016 na Krajském úřadu Libereckého kraje, poslední pak proběhla o šest týdnů později, ve čtvrtek 1. prosince 2016 v prostorách Středočeského inspektorátu

v Praze. Mezi stovkami účastníků byli jak zástupci partnerských organizací, včetně zřizovatelů škol a školských zařízení, tak představitelé dalších institucí, např. Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, krajských hygienických stanic, neziskových organizací nebo vysokých škol. Velmi přínosnou součástí těchto odborných setkání byly i četné diskuse nad širokým spektrem témat, od specifík úrovně vzdělávání v konkrétním regionu, přes bez-

pečnost ve školách, problematiku společného vzdělávání až po úroveň školního stravování.

Česká školní inspekce považuje spolupráci se všemi stěžejními aktéry, kteří nějakým způsobem zasahují do počátečního vzdělávání, za velmi důležitou a přínosnou pro všechny strany a otevřená komunikace a spolupráce je jednou z priorit tohoto úřadu. Setkání s partnery České školní inspekce na celostátní úrovni se uskutečnilo v lednu 2016 v Praze. ◀

Přehled vybraných tematických zpráv České školní inspekce (září–listopad 2016)

Prevence a řešení šikany a dalších projevů rizikového chování ve školách

V září 2016 zveřejnila Česká školní inspekce tematickou zprávu s výsledky inspekční činnosti zaměřené na problematiku prevence a řešení šikany a dalších projevů rizikového chování v MŠ, ZŠ a SŠ. Inspekční činnost byla připravena a realizována ve spolupráci s Národním ústavem pro vzdělávání.

Předškolní vzdělávání

Výskyt projevů šikany a rizikového chování je v MŠ dlouhodobě velmi nízký. Pouze cca 1,5 % MŠ navštívených Českou školní inspekcí uvádí, že tento problém v průběhu školního roku bylo třeba řešit. Téměř vždy v těchto případech jde o slovní formu šikany. V MŠ je prevence rizikového chování realizována především v rámci budování pozitivního školního a třídního klimatu, důraz je kladen na vytváření vztahových pravidel ve třídě.

Základní vzdělávání

Šikana se v posledních třech letech vyskytla téměř v každé druhé ZŠ (v rámci prezenční inspekční činnosti navštíveno 787 ZŠ, *pozn. red.*). Nejčastěji šlo o psychickou šikanu v prv-

ním a druhém stadiu projevující se především slovně (nadávky, výsměch, pohrdání, hrubé žertování, kritizování a zpochybňování, ponižování). Oproti minulosti vzrůstá počet případů kyberšikany (v 52 % ZŠ, v nichž se nějaký projev šikany vyskytoval). Fyzická šikana (např. bití, kopání apod.) byla zaznamenána v necelé polovině škol, kde se šikana vyskytovala. Případy nevhodného chování žáků směrem k učitelům se objevují a řeší častěji než v minulosti, nicméně takových případů, které by bylo možné označit za skutečnou šikanu, je mezi nimi naštěstí stále málo. Často mají podobu kyberšikany, kdy žáci při využívání ICT technologií mají pocit beztrestnosti.

Celkově zajišťují preventivní činnosti v ZŠ nejen školní metodici prevence, ale především také učitelé v rámci výuky, třídní učitelé a výchovní poradci. Celkově se školní metodici prevence věnují preventivní činnosti v průměru 2,5 hodiny týdně a výchovní poradci vykonávají své činnosti v průměru 3,5 hodiny týdně, což nelze považovat za dostatečný časový prostor.

V oblasti prevence spolupracují školy nejčastěji s pedagogicko-psychologickými poradnami. Externí programy prevence využívají dvě pětiny ZŠ. Určité rezervy byly zjištěny ve zpracování krizových plánů – s výjimkou šikany je pro různé oblasti nemá zpracovány více než pětina škol.

Žáci ZŠ byli o šikaně informováni především v rámci výkladu učitele a formou besed. Třídnické hodiny jsou k tomuto účelu využívány v menší míře než v SŠ. Se vztahy se pracuje průběžně nastavením vztahových pravidel v rámci třídy. K problematice šikany se v posledních třech letech vzdělávali učitelé ve více než čtyřech pětinach škol.

Střední vzdělávání

Šikana byla v posledních třech letech řešena v 60 % navštívených SŠ (v rámci prezenční inspekční činnosti navštíveno 249 SŠ, *pozn. red.*), přičemž převažovala počáteční stadia. Obdobně jako v ZŠ je dominantní šikana psychická. Specifikem SŠ byla kyberšikana (dlouhodobě uvádělo tyto případy okolo 50 % SŠ). Naopak

Tabulka 1 | Počet případů šikany podle převažujícího důvodu v ZŠ a SŠ – podíl případů (v %)

Zástupný důvod	ZŠ - podíl případů (v %)*	SŠ - podíl případů (v %)*
osobnostní charakteristika oběti	42,1	21,9
sociální znevýhodnění (např. oblékání, absence mobilního telefonu)	20,6	10,4
fyzická odlišnost (např. obezita, neobratnost, tělesně slabší jedinec)	18,3	42,7
zdravotní postižení / znevýhodnění	7,9	4,2
„nováčkovství“ (nově příchozí člen skupiny)	5,6	8,3
národnost, etnicita	4,8	4,2
jiné (nadřazenost starších žáků vůči mladším)	4,8	7,3
gender	4	1
homofobie, bifobie a transfbie	0,8	0

* Součet podílů případů nedává 100 % z důvodu možnosti výběru více důvodů současně.

méně časté než v ZŠ jsou případy fyzické agrese, násilí, ublížení na zdraví. Řešení těchto případů uvádí cca 18 % SŠ, které nějakou šikanu řešily.

Také ve SŠ se objevují častěji než v minulosti případy rizikového chování žáků směrem k učitelům, nicméně případy skutečné šikany směrem k učitelům se naštěstí objevují stále ještě velmi málo.

Preventivní činnosti zajišťují ve SŠ učitelé a třídní učitelé společně se školními metodiky prevence a výchovnými poradci. Pozice školního metodika prevence i výchovného poradce jsou nejčastěji kumulovány s pozicí třídního učitele. S časem, který je pro jejich činnost určený, není spokojena přibližně třetina z nich. Školní metodici prevence se věnují preventivním činnostem v průměru 2,9 hodiny a výchovní poradci činnostem v rámci výchovného poradenství 4,2 hodiny. I tento rozsah je nedostatečný.

Tabulka 2 | Projevy šikany – podíl škol (v %)

Projevy	ZŠ - podíl případů (v %)*	SŠ - podíl případů (v %)*
slovní (nadávky, výsměch, pohrdání, hrubé žertování a zesměšňování, neustálé kritizování a zpochybňování, ponižování, rozšiřování pomluv)	92,0	86,4
kyberšikana (prostřednictvím SMS, sociálních sítí, webových stránek apod.)	52,0	54,5
bití, kopání a jiné fyzické napadání	48,0	18,2
nepřímá (demonstrativní přehlížení, ignorování)	36,0	31,8
omezování svobody	28,0	9,1
poškození a krádeže osobních věcí	12,0	13,6
poškození oděvu	12,0	13,6
gender	4	1
homofobie, bifobie a transfobie	0,8	0

Z externích subjektů spolupracují SŠ ve shodě se ZŠ nejčastěji s pedagogicko-psychologickými poradnami a dvě pětiny SŠ využívají externě zpracované programy prevence. S oblastním metodikem prevence pravidelně spolupracuje 58,3 % SŠ.

Přijaté strategie pro řešení šikany

byly vyhodnoceny jako účinné. Žáci jsou o riziku šikany informováni nejčastěji prostřednictvím třídnických hodin a besed. V rámci třídnických hodin se také nejvíce pracuje se vztahy ve třídě či škole. Do dalšího vzdělávání v této oblasti se zapojil velký počet navštívených SŠ. ◀

Vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků

Ve školním roce 2015/2016 vykázaly ZŠ celkem 992 mimořádně nadaných žáků¹, SŠ pak těchto žáků vykázaly 356. V předškolním vzdělávání k diagnostice, a tudíž ani k evidenci mimořádně nadaných dětí nedochází.

Výsledky inspekční činnosti zaměřené na vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků v předškolním, základním a středním vzdělávání zveřejnila Česká školní inspekce na svém webu v říjnu 2016.

V době realizace inspekční činnosti nebyly ve školském zákoně ani v navazujících prováděcích předpisech pojmy mimořádně nadání a nadání přesně definovány. K tomu došlo až od 1. září 2016 s nabytím účinnosti vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání

žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 27).

Cílem tematické inspekční činnosti bylo zejména podrobněji zmapovat podmínky a průběh vzdělávání nadaných, talentovaných a mi-

mořádně nadaných dětí a žáků a získat podněty pro jejich další rozvoj. V rámci inspekční činnosti Česká školní inspekce především zjišťovala, jak mají školy nastaven systém vyhledávání, identifikace

¹ Mimořádně nadání je diagnostikováno ŠPZ, jde tedy o diagnózu, na rozdíl od nadání nebo talentu.

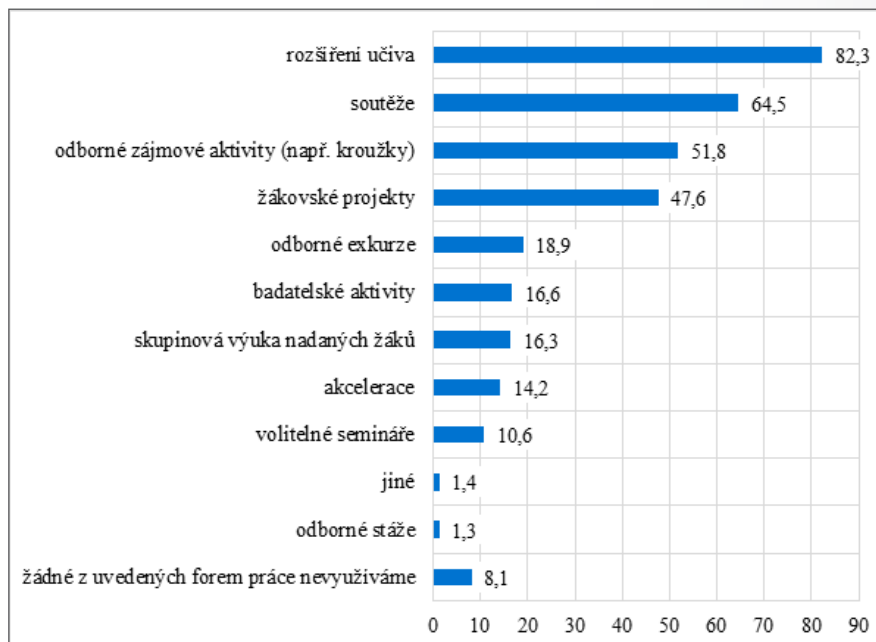
a podpory nadání, zda a do jaké míry školy spolupracují s externími subjekty při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků, jaké metody a formy práce školy uplatňují při jejich výuce a v neposlední řadě jaké formy podpory školy poskytují pedagogům při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků.

Ze zjištění ČŠI vyplývá, že oblast podpory a vzdělávání nadaných, talentovaných a mimořádně nadaných dětí a žáků je ve školách stále v počátečním stádiu. Ve srovnání se vzděláváním dětí a žáků se SVP je tato oblast v praxi škol méně akcentována a mnohem méně propracována. Toto obecné zjištění se týká různou měrou všech stupňů vzdělávání a všech aspektů vzdělávání nadaných. Přístup škol zpravidla není systematický, a tedy není dostatečně účinný. Školy potřebují v oblasti péče o nadané intenzivnější podporu.

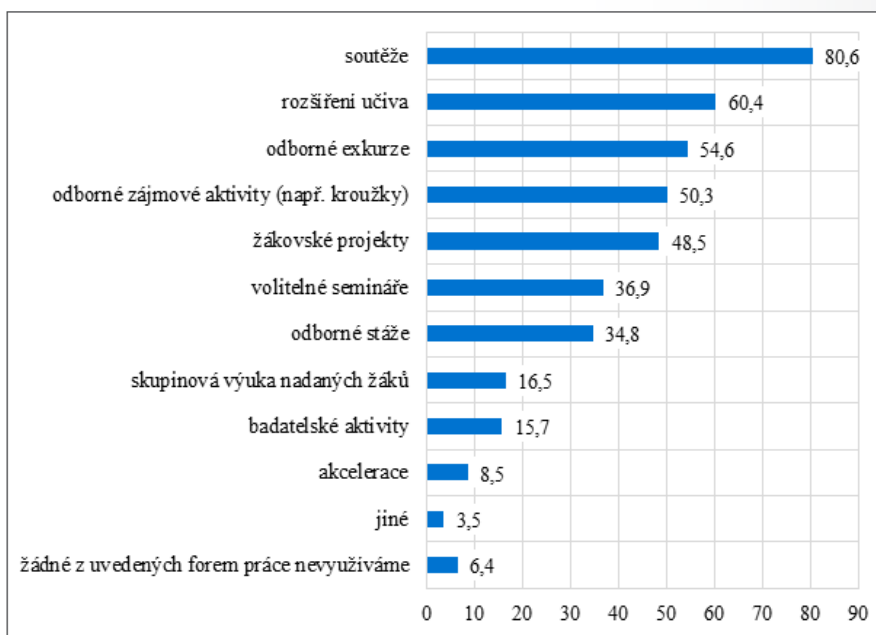
Při identifikaci nadaných dětí a žáků postupují školy v zásadě správně, tím, že uplatňují pedagogická pozorování, na základě kterých vytipují žáky, u nichž se projevuje nadání a talent. Velmi málo pedagogů však absolvovalo odpovídající vzdělávání, což může znamenat významné nepřesnosti v této identifikační práci. Míra spolupráce (zejména plánované systematické spolupráce) s odbornými pracovišti školských poradenských zařízení je přitom v této oblasti nízká.

Z hlediska konkrétní podpory nadaným žákům se školy soustředí často na jednotlivé dílčí formy (soutěže, olympiády apod.), ale také na systematictější podporu formou individualizace vzdělávacího procesu a obohacování učiva. Je však otázkou, do jaké míry může být takováto (byť v zásadě správná) podpora efektivní, uskutečňuje-li se bez přesnější indikace nadání, bez příslušného vzdělání pedagogů a bez vyhodnocení účinnosti podpory. ◀

Graf 1 | Základní vzdělávání - formy práce využívané při výuce nadaných a mimořádně nadaných žáků – podíl škol (v %)

Graf 2 | Střední vzdělávání - formy práce využívané při výuce nadaných a mimořádně nadaných žáků – podíl škol (v %)

Rozvoj čtenářské, matematické a sociální gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2015/2016

Česká školní inspekce se v pravidelných cyklech zaměřuje také na sledování rozvoje vybraných gramotností. Cílem tematického šetření bylo posoudit podmínky, průběh a dosaženou úroveň tří vybraných gramotností (sociální, čtenářské a matematické) na 2. stupni ZŠ a nižším stupni víceletých gymnázií (a v oblasti dosažené úrovně jednotlivých gramotností také v 1. ročníku vybraných oborů SŠ), identifikovat silné a slabé stránky rozvoje jednotlivých gramotností z celkového pohledu, a položit tak základ pro porovnání rozvoje gramotností v dalším cyklu. Důležitým cílem tematického šetření je také formulace doporučení pro další podporu školám.

Výběrové zjišťování dosažené úrovně sledovaných gramotností bylo provedeno prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET v květnu 2016. Ve vybraných školách žáci 6. ročníku ZŠ aprvníhoročníkuosmiletýchgymnázií a žáci 1. ročníku učebních oborů SŠ řešili test jedné ze sledovaných gramotností. Součástí výběrového zjišťování dosažené úrovně bylo také dotazníkové šetření pro testované žáky a pro učitele českého jazyka a matematiky v testovaných třídách.

Závěry

Čtenářská gramotnost

- ZŠ se v posledních letech výrazně věnovaly zajištění materiálních podmínek pro rozvoj čtenářské gramotnosti, byť je ještě významné množství škol, které podmínky nemají zajištěny. Ve výuce jsou časté aktivity nebo úkoly vedoucí k rozvíjení čtenářské gramotnosti, které jsou jednoduššího charakteru. Náročnější aktivity nebo úkoly, které však mají větší potenciál rozvoje čtenářské gramotnosti, jsou zařazovány jen v malé míře.

- Reflektivní a hodnotící aktivity jsou využívány jen v nízkém počtu hodin.
- V průběhu druhého stupně se původně pozitivní vztah ke čtenářství stává převážně negativním.
- Na očekávané úrovni se s testovnými požadavky vyrovnali pouze žáci 6. ročníku ZŠ v testu čtenářské gramotnosti. Úroveň čtenářské gramotnosti testovaných žáků 1. ročníku SŠ je oproti tomu velmi slabá.
- Slabší nebo slabé výsledky chlapců na základní škole jsou již patrné v 6. ročníku ZŠ a prohlubují se během druhého stupně základní školy.
- Čtenářské dovednosti jsou u výrazné skupiny žáků v 1. ročníku SŠ ještě na nedostatečné úrovni.
- Negativní vztah k matematice je u žáků 1. ročníku SŠ výraznější.
- Na většině škol je využívána „tradiční“ výuka s výrazně dominantní rolí učitele.
- Věková skladba a s ní spojená menší ochota k pedagogickému růstu se projevuje v malém zájmu o inovace ve výuce matematiky, které se často redukuje na inovace technologické povahy.
- Výsledky žáků 6. ročníku ZŠ v matematické gramotnosti zůstaly mírně za očekáváním, stále však byly výrazně lepší než výsledky žáků 1. ročníku SŠ, které je nutno označit za velmi slabé.
- Žáci 1. ročníku SŠ nevládali ani elementární početní dovednosti ve spojení se slovní úlohou a navíc výsledky děvčat jsou výrazně slabší než chlapců.

Matematická gramotnost

- Je výrazný rozpor mezi hodnocením stavu matematiky na ZŠ řediteli a učiteli, kteří jsou s její úrovní spokojeni, a vysokým podílem žáků, kteří mají už v 6. ročníku ZŠ z matematiky obavy a vyjadřují bezradnost.

Sociální gramotnost

- Rozvoj sociální gramotnosti je očekáván od školy, ale většina pedagogů je přesvědčena, že bez spolupráce s rodinou nelze dosahovat významných pokroků u žáků.

- Na ZŠ je rozvoj sociální gramotnosti organizačně zajištěn relativně dobře. Ze sledování průběhu, však vyplývá, že není dostatek situací, které by byly vytvářeny nebo využívány pro rozvoj sociální gramotnosti.
- V některých vyučovacích předmětech jsou strategie vytváření situací pro rozvoj sociální gramotnosti pomíjány s odkazem na obsahové přetížení osnov.
- Rozvíjení sociální gramotnosti prostřednictvím vhodných strategií (týmová práce, spolupráce na pravidlech apod.) je na SŠ oproti očekávání (vyspělejší žáci) využíváno výrazně méně často.
- V testu sledujícím znalostní zá-

klad sociální gramotnosti dosáhli jak žáci 6. ročníku ZŠ, tak žáci 1. ročníku SŠ výsledky mírně pod hranicí očekávané úspěšnosti – vzhledem k obsahu úloh postavenému na základních reálných situacích, které jsou žákům dostatečně známy, se ale jedná o negativní zjištění. ◀

Občanské vzdělávání v základních a středních školách

Poslední zveřejněná tematická zpráva, kterou se uzavírají zprávy z tematické inspekční činnosti ve školním roce 2015/2016, se věnuje obsahu, pojetí a kvalitě výuky občanského vzdělávání v ZŠ a SŠ a na ověřování znalostí žáků v dotčených tématech. Na přípravě a realizaci tematické inspekční činnosti spolupracovala Česká školní inspekce s Centrem občanského vzdělávání, které působí při Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze a které je jedním z hlavních garantů dlouhodobé podpory koncepčního rozvoje občanského vzdělávání v České republice.

Pozitivní zjištění

Ve většině ZŠ i SŠ byl tematický obsah občanského vzdělávání vhodně zařazen v rámci ŠVP do několika relevantních předmětů jako průřezové téma. Více než polovinu učitelů občanského vzdělávání v ZŠ a většinu učitelů občanského vzdělávání v SŠ tvoří zkušení a odborně erudovaní učitelé. Hlavním cílem občanského vzdělávání na většině ZŠ i SŠ je rozvoj schopností žáků ujasnit si své občanské postoje a hodnoty. Zatímco většina ZŠ vyučuje témata občanského vzdělávání formou diskuse či metodou skupinové práce, téměř všechny SŠ vyučovaly občanské vzdělávání formou diskuse. Nedostatek výuko-

vých materiálů k občanskému vzdělávání vyvažovali vyučující většiny ZŠ a SŠ využíváním vlastních materiálů. Žáci v naprosté většině ZŠ a SŠ participovali na rozhodování o vzhledu třídy a velmi často také spolurozhodovali o vzhledu školy či participovali na výběru exkurzí a výletů, v nadpoloviční většině škol se tak žáci podle učitelů občanského vzdělávání smysluplně podíleli na chodu školy.

Negativní zjištění

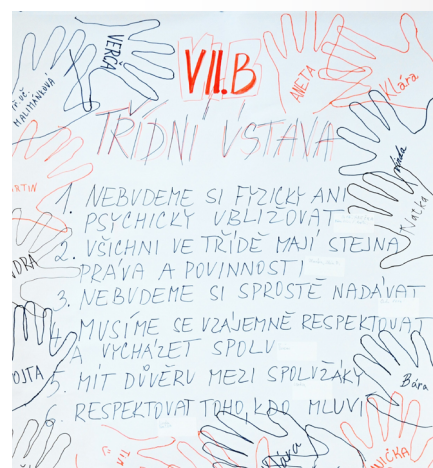
Ve třetině ZŠ a pětině SŠ chyběla v občanském vzdělávání témata formulovaná v RVP ZV jako prioritní a klíčová pro úspěšné zapojení žáka do demokratické společnosti (aktivní přístup k lidským právům, rozvoj všeobecného přehledu a občanských kompetencí, prevence extremismu a respekt ke kulturním odlišnostem a podpora demokratických hodnot). Ačkoliv většina ZŠ i SŠ volila odpovídající metody a formy výuky, zastoupení komplexnějších forem (rolové hry a simulace, projektové dny, výzkumná činnost apod.), které rozvíjejí a upevňují především dovednosti, byly využívány menšinou. Pouze v přibližně polovině ZŠ slouží jako výukové materiály základní dokumenty jako jsou Ústava ČR nebo Všeobecná deklarace lidských práv.

Učitelé občanského vzdělávání i ředitelé škol ve velké většině shod-

ně deklarují nedostatek vhodných metodických a učebních materiálů, programů a pomůcek. Zjištění tak ukazuje na rezervy, které spočívají zejména v systémové úrovni. Více než třetinu ZŠ a polovinu SŠ omezoval v rozvoji občanského vzdělávání nedostatek finančních prostředků na rozvíjení kvality občanského vzdělávání.

V rámci participace žáků ZŠ a SŠ na chodu školy byl v polovině škol značně zúžen okruh možných oblastí, které mohou žáci ovlivňovat. Školy sice umožňují a podporují mimoškolní občanské aktivity žáků, většina z nich se však výchovy k občanství týká spíše okrajově (kulturní a sportovní aktivity). ◀

Všechny tematické zprávy jsou průběžně zveřejňovány na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz v záložce Dokumenty/Tematické zprávy.

Jmenování ředitelů krajských inspektorátů České školní inspekce

Začátkem září 2016 byl dokončen několikaměsíční proces výběrových řízení na služební místa vedoucích oddělení – ředitelů a ředitelky inspektorátů České školní inspekce ve všech 14 krajích ČR. Komise složené z vedoucích pracovníků České školní inspekce a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy doporučily potvrdit ve funkci deset dosavadních ředitelů a ředitelky krajských inspektorátů. V Libereckém inspektorátu, Ústeckém inspektorátu, Moravskoslezském inspektorátu a v Inspektorátu v Kraji Vysočina jmenoval služební orgán – ústřední školní inspektor na základě doporučení výběrové komise ředitele nové. Pro bližší seznámení s jednotlivými řediteli a ředitelkami krajských inspektorátů České školní inspekce přinášíme jejich medailonky.

Mgr. Gabriela Francová

kancelář náměstkyně ústředního školního inspektora

PRAŽKÝ INSPEKTORÁT

Arabská 683, 160 66 Praha 6 | csi.a@csicr.cz

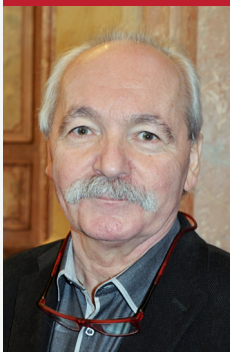

Mgr. Martin Procházka

je absolventem Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně a Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Působil jako učitel v základní škole a krátce jako vědecký pracovník. Od roku 1998 pracuje v České školní inspekci, nejprve jako analytik, pak i jako ředitel odboru analýz a před jmenováním do současné funkce pracoval jako školní inspektor a zástupce ředitele inspektorátu. Profesionálně se zabývá klimatem škol v souvislosti s bezpečností žáků a řešením konfliktních situací.

STŘEDOČESKÝ INSPEKTORÁT

Arabská 683, 160 66 Praha 6 | csi.s@csicr.cz

Mgr. Petr Drábek

je absolventem Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni (český jazyk, hudební výchova). Učil v základní, speciální, umělecké a střední škole, věnoval se vzdělávání dospělých a jako odborný asistent Univerzity Karlovy učil cizince u nás i v zahraničí. Od roku 1991 působí v České školní inspekci, nejdříve jako vrchní školní inspektor, poté jako ředitel odboru, náměstek ÚŠI, školní inspektor. Od roku 2008 je ředitelem Středočeského inspektorátu. V roce 1995 se za Českou školní inspekci podílel na založení Stálé mezinárodní konference inspektorátů SICI, ve které je dnes zapojen jako zástupce sekretáře.

PLZEŇSKÝ INSPEKTORÁT

Koperníkova 26, 301 00 Plzeň | csi.p@csicr.cz

Ing. Pavel Honzík

je absolventem Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a Institutu vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze. Před nástupem do České školní inspekce působil jako učitel ekonomických předmětů a následně jako ředitel střední odborné školy. V roce 2006 nastoupil na pozici ředitele Plzeňského inspektorátu. Ve své odborné gesci se zaměřuje na problematiku odborného vzdělávání.

KARLOVARSKÝ INSPEKTORÁT

 Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary | csi.k@csicr.cz

Mgr. Zdenka Spalová

je absolventkou pedagogické fakulty, po ukončení studia učila český jazyk a literaturu, občanskou výchovu a základy společenských věd v základních a středních školách, několik let řídila střední odbornou školu. Od roku 1998 pracuje v České školní inspekci jako školní inspektorka a od školního roku 2011/2012 řídí Karlovarský inspektorát České školní inspekce. Za významnou prioritu v inspekční práci považuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních.

ÚSTECKÝ INSPEKTORÁT

 W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem | csi.u@csicr.cz

Ing. Varja Paučková

je absolventkou Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. V roce 2009 ukončila bakalářský program Ekonomika a management na Technické univerzitě v Liberci. Ve školství působí od roku 1987. Pracovala v základním, středním odborném a gymnaziálním vzdělávání. Do České školní inspekce nastoupila v roce 1998 z pozice ředitelky gymnázia. Ředitelkou Ústeckého inspektorátu je od 1. října 2016.

JIHOČESKÝ INSPEKTORÁT

 Dukelská 23, 370 01 České Budějovice | csi.c@csicr.cz

PhDr. Jana Bartošová

vystudovala učitelství pro základní a střední školy, aprobaci čeština a dějepis, na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Zde pak také složila rigorózní zkoušku. Jako učitelka působila ve školách na Českokrumlovsku a získala pedagogickou praxi v základním i středním vzdělávání. Školní inspektorkou se stala roku 1997, od roku 2012 je ředitelkou Jihočeského inspektorátu České školní inspekce.

LIBERECKÝ INSPEKTORÁT

 Masarykova 801/28, 460 01 Liberec | csi.l@csicr.cz

Mgr. Milan Rambousek

vystudoval Pedagogickou fakultu J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (1. stupeň ZŠ). V roce 1989 nastoupil na ZŠ Liberec, Lesní, kde působil 16 let (nejdříve ve funkci třídního učitele na 1. stupni a později jako zástupce ředitele). V letech 2005–2007 byl ředitelem ZŠ Liberec, U Soudu. Tato škola se zabývá vzděláváním žáků se SVP, a to v samostatných třídách od 2. do 9. ročníku. V roce 2007 nastoupil na Liberecký inspektorát České školní inspekce, kde až do začátku září 2016 působil jako školní inspektor. Po výběrovém řízení byl jmenován ke dni 19. září 2016 do funkce ředitele Libereckého inspektorátu.

KRÁLOVÉHRADECKÝ INSPEKTORÁT

 Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové | csi.h@csicr.cz

Mgr. Bc. Miluše Urbanová, Ph.D.

je absolventkou Univerzity Palackého v Olomouci, Univerzity Karlovy v Praze a Univerzity Hradec Králové. Od roku 2006 pracuje jako ředitelka Královéhradeckého inspektorátu České školní inspekce. Předtím působila ve vedoucích funkcích různých školských subjektů (ředitelka, náměstkyně), lektorka v oblasti managementu a personálního řízení, má bohaté zkušenosti z vysokoškolské praxe a publikační činnosti.

PARDUBICKÝ INSPEKTORÁT

 Rožkova 2432, 530 02 Pardubice | csi.e@csicr.cz

Mgr. Pavel Skokan

je absolventem Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové (učitelství pro 5. – 12. ročník; český jazyk – občanská výchova). Po celý svůj profesní život pracuje ve školství. Působil jako vychovatel a učitel na zvláštní škole a jako učitel a zástupce ředitele na základní škole. Od roku 1999 je školním inspektorem, od října 2006 pak ředitelem Pardubického inspektorátu České školní inspekce.

INSPEKTORÁT V KRAJI VYSOČINA

 Zborovská 3, 586 01 Jihlava | csi.j@csicr.cz

PaedDr. Jaroslava Rybová

je absolventkou Pedagogické fakulty Ostravské univerzity, oboru učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů matematika a chemie. Na Masarykově univerzitě v Brně absolvovala také specializační studium výchovného poradenství a distanční studium Výpočetní technika a informační technologie ve výuce ZŠ. Po studiu pedagogiky nastoupila na místo učitelky, kde působila jako výchovná poradkyně a preventistka sociálně patologických jevů. Dlouhá léta se věnovala zážitkové pedagogice a jejímu využití ve vzdělávání i v práci s kolektivem. Později nastoupila jako školní inspektorka v České školní inspekci. Ke dni 1. září 2016 byla jmenována ředitelkou Inspektorátu v Kraji Vysočina.

JIHOMORAVSKÝ INSPEKTORÁT

 Křížová 22, 603 00 Brno | csi.b@csicr.cz

PhDr. Irena Borkovcová, MBA

je absolventkou Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (pedagogika - správní činnost). Začínala jako učitelka, dlouholetou praxi má jako ředitelka mateřské školy. V České školní inspekci působí od roku 2007, pracovala zde jako školní inspektorka a téměř čtyři roky jako náměstkyně ústřední školní inspektorky pro inspekční činnost. Je zástupkyní České republiky v síti pro předškolní vzdělávání a ranou péči v OECD.

OLOMOUCKÝ INSPEKTORÁT

Wellnerova 25, 779 00 Olomouc | csi.m@csicr.cz

Mgr. Lenka Zedková

je absolventkou Pedagogické fakulty Ostravské univerzity (učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, aprobace český jazyk – dějepis). Působila jako učitelka a zástupkyně ředitele střední odborné školy a středního odborného učiliště. Na základě výsledku konkurzního řízení byla v roce 1997 jmenována školní inspektorkou. V České školní inspekci působila také jako vedoucí inspekčního oddělení, anebo jako zástupkyně ředitele Olomouckého inspektorátu. Od března 2010 je jeho ředitelkou.

MORAVSKOSLEZSKÝ INSPEKTORÁT

Matiční 20, 702 00 Ostrava | csi.t@csicr.cz

PhDr. Hana Slaná

je absolventkou Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. V resortu školství pracovala jako učitelka a ředitelka mateřské školy. Od roku 2007 působila v České školní inspekci na pozici školní inspektorky České školní inspekce, následně pracovala jako zástupkyně ředitele Moravskoslezského inspektorátu, který ode dne 13. září 2016 vede jako jeho ředitelka.

ZLÍNSKÝ INSPEKTORÁT

Zarámí 88, P. O. Box 125, 760 01 Zlín | csi.z@csicr.cz

PhDr. Vlastislav Kožela

je absolventem Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů; aprobace čeština a dějepis). Působil jako učitel základní a střední školy, poté jako ředitel základní školy. Od roku 2000 pracuje v České školní inspekci, kde začínal jako školní inspektor. Působil zde také ve funkci vedoucího inspekčního oddělení a zástupce ředitele Zlínského inspektorátu. Od roku 2012 je v čele Zlínského inspektorátu.

| Právní aktuality

Česká školní inspekce přináší souhrnný přehled o změnách v právních předpisech vztahujících se k oblasti vzdělávání, doplněný o stručné komentáře a poznámky.

Mgr. Blanka Moulíková

oddělení kanceláře úřadu

§ SCHVÁLENÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

► **Vyhláška č. 282/2016 Sb., o požadavcích na potraviny, pro které je přípustná reklama a které lze nabízet k prodeji a prodávat ve školách a školských zařízeních**, nabyla účinnosti dne 20. září 2016. Vyhláška je prováděcím předpisem k § 32 odst. 2 školského zákona ve znění poslední novely č. 178/2016 Sb.

Nová vyhláška umožňuje nabízet k prodeji, prodávat a umisťovat reklamu pouze na potraviny bez sladidel (s výjimkou žvýkaček), kofeinu (s výjimkou čaje), neobsahující trans mastné kyseliny, ani energetické nápoje. Tyto potraviny musí také splňovat přísné požadavky stanovené v příloze vyhlášky (např. na obsah cukru, nebo tuku).

Nabízet k prodeji a prodávat potraviny nesplňující požadavky vyhlášky (nevztahuje se na reklamu) lze ve škole a školském zařízení mimo dosah žáků plnicích povinou školní docházku, rovněž i v rámci činností konajících se mimo dobu vzdělávání.

„*Nezdravé potraviny*“ pořízené před účinností vyhlášky lze v prostorách školy a školských zařízení prodávat nejpozději do 1. ledna 2017. Mléko a mléčné výrobky poskytované v rámci dotačního programu „Mléko do škol“, které nesplňují požadavky této vyhlášky, lze nabízet k prodeji, prodávat, či na ně umisťovat reklamu do 31. července 2017.

Vyhláška se nevztahuje na školní stravování podle vyhlášky č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

► **Vyhláška č. 311/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů**, nabyla účinnosti dne 1. října 2016. Vyhláška navazuje na poslední novelu školského zákona č. 178/2016 Sb.

Novela zakotvuje prodloužení délky trvání didaktického testu z českého jazyka (tj. nově celková délka 100 minut, poslechová část 40 minut). Výslovně je upraveno, že ředitel školy stanovuje mimo jiné délku konání praktické zkoušky v rámci profilové části. Spolu s nabídkou zkoušek z profilové části zveřejňuje ředitel školy sdělení o možnosti nahrazení zkoušky z cizího jazyka výsledkem standardizované zkoušky podle školského zákona dokládající jazykové znalosti žáka na úrovni B1 nebo úrovni vyšší podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Platnost doporučení pro přiznání uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky na 24 měsíců. Toto doporučení v anonymizované podobě eviduje Centrum.

Další změny souvisí se sjednocením hodnocení písemných prací z českého jazyka a cizího jazyka na základě poslední novely školského zákona (zajišťuje Centrum). Výsledky písemných prací musí Centrum zpřístupnit řediteli školy v jarním období do začátku konání ústních zkoušek společné části konkrétního žáka (dosud se řídilo konkrétní třídou). Byla navýšena odměna hodnotitelů písemných prací (ze 100 Kč na 130 Kč, resp. na 150 Kč u žáků

s přiznaným uzpůsobením podmínek za 1 opravenou práci).

Novelou byly upraveny vzory příhlášky k maturitní zkoušce a k jednotlivé zkoušce společné části maturitní zkoušky. Od 1. ledna 2017 se zavádí tiskopis žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení podle § 82 odst. 1 písm. b) školského zákona. Od 1. října 2017 se snižuje počet témat písemných prací z českého jazyka a literatury ve společné části (z 10 na 6) a zkracuje se čas pro výběr tématu (z 25 na 20 minut).

► **Vyhláška č. 353/2016 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání**, nabyla účinnosti dne 31. října 2016. Dosud platná vyhláška č. 671/2004 Sb. byla zrušena.

Od školního roku 2016/2017 se mění průběh přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání u všech zřizovatelů. Tyto změny vycházejí z nového znění § 60 až 64 školského zákona. Mimo jiné byla do zákona přesunuta některá ustanovení, která dříve upravovala vyhláška.

Zavádí se jednotná zkouška z českého jazyka a literatury a matematiky a její aplikace v oborech s maturitní zkouškou (s výjimkou oborů zkráceného studia podle § 60 odst. 6 školského zákona a oborů vzdělání s talentovou zkouškou jiných než gymnázia se sportovní přípravou podle § 62 odst. 4 školského zákona) v prvním kole přijímacího řízení. Vyhláška č. 353/2016 Sb. upravuje zkušební dokumentaci jednotné zkoušky, její průběh a trvání. Přípravu zadání

testů jednotné zkoušky, jejich distribuci a hodnocení výsledků testů zajistí centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání. Jednotné testy budou hodnoceny centrálně.

Je určena délka testu. Nadále podává uchazeč dvě přihlášky pro první kolo přijímacího řízení (případně dvě přihlášky do oboru s talentovou zkouškou). Školy na obou přihláškách zapíše uchazeč ve stejném pořadí (určuje termín konání jednotné zkoušky). Jednotnou zkoušku může uchazeč konat dvakrát (§ 60c odst. 1 školského zákona) v prvním kole přijímacího řízení, přičemž se mu započítá lepší výsledek, § 60d odst. 2 školského zákona).

Termíny konání jednotné zkoušky stanovuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy do 30. září způsobem umožňujícím dálkový přístup. Pro letošní školní rok se jedná konkrétně o 12. a 19. duben 2017 u čtyřletých oborů a 18. a 20. duben 2017 u víceletých gymnázií. Náhradní termíny jsou stanoveny na 11. a 12. květen 2017. Školy mohou jednotné testy doplnit vlastními zkouškami v termínech 12. až 28. dubna. Školy hodnocení jednotné zkoušky započítají do celkového hodnocení splnění kritérií přijímacího řízení. Hodnocení jednotné zkoušky se podílí na hodnocení uchazeče minimálně 60 % a v případě gymnázií se sportovní přípravou minimálně 40 %.

Uchazeči se speciálními vzdělávacími potřebami upraví ředitel školy podmínky na základě doporučení školského poradenského zařízení. Cizinci podle § 20 odst. 4 školského zákona nekonají na žádost jednotnou zkoušku z českého jazyka a literatury. Byl upraven vzor tiskopisu zápisového lístku. Staré tiskopisy lze používat do vyčerpání zásob, nejpozději však do 31. srpna 2017. ◀

§ V LEGISLATIVNÍM PROCESU

Jedná se o návrhy, které nemusí být schváleny v navrhované podobě, s předpokládaným datem účinnosti, či nemusí být schváleny vůbec. Je tak vždy potřeba sledovat aktuální stav.

▶ Návrh změn ve školském zákoně v Poslanecké sněmovně. Jedná se o vládní návrh zákona. Souvisí se změnou financování regionálního školství (nikoliv podle počtu žáků, ale podle počtu hodin). Sněmovní tisk č. 841. V souvislosti s tímto návrhem jsou navrženy i změny vyhlášek č. 13/2005 Sb., 14/2005 Sb., 48/2005 Sb., a 74/2005 Sb. a další předpisy. V rámci projednávání byl podán pozměňovací návrh týkající se šikany ve školách (důraznější ochrana učitelů).

▶ Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 47/2005 Sb., o ukončo-

vání vzdělávání ve středních školách závěrečnou zkouškou a o ukončování vzdělávání v konzervatoři absolutoriem, ve znění pozdějších předpisů. Předpis by měl zakotvit konání závěrečné zkoušky dle jednotných zadání v elektronické podobě a centrální sběr dat výsledků závěrečných zkoušek.

▶ Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, a to ve znění vyhlášky č. 343/2009 Sb. Upravuje zakotvení hygienických požadavků na lesní mateřské školy.

▶ Návrh kariérního řádu - profesní rozvoj pedagogických pracovníků formou novely zákona o pedagogických pracovnících.

Více informací na webu MŠMT

POZVÁNKA

NA REGIONÁLNÍ SEMINÁŘE K VÝSLEDKŮM
MEZINÁRODNÍCH ŠETŘENÍ PISA 2015 A TIMSS 2015

Město	Datum	Místo konání	Určeno pro odbornou veřejnost z krajů
Brno	10. 1. 2017	Jihomoravský inspektorát ČŠI Křížová 22, Brno	Jihomoravský, Zlínský
Olomouc	11. 1. 2017	Olomoucký inspektorát ČŠI Wellnerova 25, Olomouc	Olomoucký, Moravskoslezský
Praha	12. 1. 2017	Pražský a Středočeský inspektorát ČŠI Arabská 683, Praha 6	Praha, Středočeský
České Budějovice	17. 1. 2017	Jihočeský inspektorát ČŠI Dukelská 23, České Budějovice	Jihočeský, Vysočina
Plzeň	18. 1. 2017	Plzeňský inspektorát ČŠI Koperníkova 26, Plzeň	Plzeňský, Karlovarský
Ústí nad Labem	8. 2. 2017	Ústecký inspektorát ČŠI W. Churchilla 6/1348, Ústí nad Labem	Ústecký, Liberecký
Hradec Králové	9. 2. 2017	přednášková místnost A6 Pedagogické fakulty UHK Hradecká 1227/4, Hradec Králové	Královéhradecký, Pardubický

Program: Komentáře k výsledkům mezinárodních šetření, souvislosti, příčiny, důsledky, reakce.

Časový plán: 9:30–15:00

Potvrzení účasti (prosíme co nejdříve): marta.vopavova@csicr.cz